«بوزانتيون»
ارمنيجه يوميه سياسى غزته . صاحب امتياز ومدير مسؤلى
بوزانت كچيان
مطبعه واداره خانه سى باب عالى جاده سنده ٣٨ نمرولى
دائره مخصوصه ده در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճ. վեցամսեայ $3^{1}/_{2}$, եռամսեայ 2։ —Արտասահման 40 ֆր. վեցամսեայ 20, եռամսեայ 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսթ Լոքալէ։

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ — ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
Նամակներ ուղղելի են առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
38, Պապը Ալի ճատտէսի, Կ. Պոլիս.

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KETCHIAN
Bab Aali Djaddèssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 196 — Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 1897 ՅՈՒՆԻՍ 23/5 ՅՈՒԼԻՍ — 5 ՍԷՖԷՐ 1315 — 23 ՀԱԶԻՐԱՆ 1313 — Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 196

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻ՞ՒՆ ԹԷ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Բանակցութիւնները կ'շարունակուին Դեսպանախորհրդին և մասնաւոր գումարումներուն մէջ, և ամէն ոք կ'մաղթէ որ վերջնական հաշտութեան յանգին ի մօտոյ։ Բայց քննուած խնդիրներուն բնութիւնն իսկ այնպէս է որ ի հարկէ երկար կ'տեւեն բանակցութիւնք։ Մայրաքաղաքէս անգլ. վերջին թերթերուն ուղղուած հեռագրերն երկարօրէն կ'զբաղին Թեսալիոյ պահպանման և պատերազմական տուգանքի խնդիրներով, առանց մոռնալու Քափիթիւլասիօններն, որոցմէ ա՛յնքան կ'օգտուէին հելլենահպատակները։ Ստանտարտի մէջ ուշագրաւ հեռագիր մը երեւցաւ, որ կ'ըսէ թէ այս պատերազմ նպաստած պիտի ըլլայ Տէրութեան զինուորական ոյժերը մեծապէս ընդարձակելու և աւելի ամրապէս կազմակերպելու, այնպէս որ Թուրքիա շատ աւելի հզօր պիտի երեւի երբ նորէն պատերազմ մ'ունենալ մղելու։ Թեսալիոյ պատերազմին մէջ օսմ. բանակին կարգադրութիւնները, մանաւանդ ճակատամարտի դաշտին վրայ իւրաքանչիւր վաշտի և գումարտակի չուտափոյթ ռազմամթերք բաշխելու կարեւորագոյն գործողութիւնն եւրոպացի սպաներուն աքանչացման առարկայ եղեր են։ Ռազմամթերքին տեճակն ուրեք ուրեք թերի գտնուած ըլլալով, Տէրութիւնը մեծ գոհողութիւններ յանձնառու է զանոնք նորոգելու և կատարելագործելու։ Անծուխ վառօդի օսմ. գործարանը շատ յաջող արդիւնք տուեր է, Հին թնդանօթներն և այլ զինուորական կազմածներ փութո՛յ անդութեամբ կ'ծախուին, կ'բարեփոխուին, և բոլորովին նոր ռումբեր և փամփուշտներ կ'մթերուին։ Պատերազմական տուգանքը, մինչեւ երեք ամիս անշուշտ գանձուելով, ամենամեծ մասամբ պիտի յատկանայ Թնդանօթարանի և Ծովային պաշտօնատան յարաճուն պէտքերուն, և եւրոպական նոր ոճով զրահաւորներ պիտի ուժովցնեն օսմ. նաւատորմը։ Այժմէն իսկ խնդիր է թէ Տէրութիւնն ո՛ր գործարաններու պիտի յանձնարարէ իր նոր զրահաւորներու շինութիւնը։ Անգլ. թղթակիցը խորհուրդ կուտայ Ֆօրին Օֆիսին՝ հոգ տանելու որ անգլ. գործարանները չըլլան օսմ. նաւատորմին պէտք եղած զրահաւորները։

*** Աթէնքի մէջ չա՛տ մտահոգ կ'անցնին օրերը։ Ժողովրդին սիրտը կ'հատնի ամէն օր անյագաբար կարդալով թերթերն և մխիթարական յոյս մը չգտնելով՝ հաշտութեան վաղ ընդ փոյթ կնքման նկատմամբ։ Մինչեւ ե՞րբ պիտի տեւէ այս անկարգ և աղետալի վիճակ, կ'հարցնեն Հելլէնք։ Արտաքին գործոց նախարարն ամէն օր կ'գանգատի դեսպաններուն թէ Յունաստան ա՛լ դիմանալու կարողութիւն չունի։ Մ. Սքուլուտիս հաւաստեր է Թայմզի թղթակցին թէ եթէ անկախ Տէրութիւն Յունաստանի գոյութիւնն իսկ կ'վտանգուի երբ պատերազմական տուգանքն երկրին վճարելու կարողութենէն վեր գումար մ'ըլլայ։ Նախարարը նոյն իսկ չորս միլիոն ոսկին շատ ծանր բեռ մը կը [illegible]

[illegible] տուգանքի փոխառութեան տոկոսին ու գլխավճարին։ 4,000,000 ոսկին 152 միլիոն տրահմի կ'ընէ, և ասոր վրայ պէտք է բարդել 45 միլիոն տրահմի երկրին կրած պատերազմի ծախքը. նաեւ տարւոյս ելմտացոյցին բացն, որ առնուազն 40 միլիոն տրահմի կը հաշուուի։ Թեսալիոյ նիւթական վնասները պատերազմի երեսէն, իբր 200 միլիոն, և երկու տարւոյ եկամուտներու կորուստն այն նահանգէն։ Բաց աստի, Յունաստանի տարեկան ելմտացոյցն իբր 95 միլիոն տրահմի ըլլալով, 152 միլիոն տուգանք հաւասար է պատերազմէն առջի երկամեայ կառավարական հասոյթին, և այսուհետեւ գալիք տարեկան հասոյթին ալ աւելի քան կրկնապատիկն է։ Մ. Սքուլուտիս այս հաշիւները կ'ընէ՝ ենթադրելով որ չորս միլիոն ոսկի ըլլայ վճարելիքն։ Հապա եթէ աւելի մեծ գումար մը որոշուի՞։ Հելլէն նախարարը շատ կ'աղաչէ Տէրութիւններուն որ երաշխաւորեն տուգանքի վճարման համար Յունաստանի կնքելիք փոխառութիւնն, որպէս զի տոկոսը շատ ծանր և պայմաններն անտանելի չըլլան։ Մ. Սքուլուտիս ուրիշ փափաքներ ալ կը յայտնէ, որք սակայն իրագործուելէ հեռի կ'թուի տակաւին։

*** Բայց հելլէն տնտեսական և գանձային վիճակէն չա՛տ աւելի ծանր հոգ մը անցեալ շաբթուն յանկարծ պաշարեց միտքերն Աթէնքի մէջ։ Լրագիրներ լուր հանեցին թէ Էտհէմ փաշա գիշերային ճարտար շարժումներով պաշարելու վրայ է զԹերմոբիլ, այնպէս որ հելլէն բանակն օր մը ուրիշ ճար պիտի չունենայ բայց եթէ առանց կռուի թողուլ թէ՛ Զէյթունն և թէ Թերմոբիլ։ Օսմ. սպարապետը խորախորհուրդ յատակագիծ մը յղացեր է՝ մի կողմէ Արդայի հելլէն բանակը կտրելու Աթէնքի հետ հաղորդակցութենէն և միւս կողմէ Զէյթունի մէջ Հելլէնները պաշարելու։ Ամէն տեսակէ օսմ. զօրքեր գիշերայն կ'զրկուին եզեր գրաւելու Քալապրէկ և Լոնդրօ, ուստից արգելք չկայ իրենց յառաջխաղացութեան Բուտոնիցայի, Եանիցուի և Քարբէնիսիի վրայ։ Երբ այս շարժում ամբողջանայ, Հելլէններուն ուրիշ ճար պիտի չմնայ բայց եթէ քաշուիլ թէ՛ Զէյթունէ և թէ Թերմոբիլէ։ Տեսնելով որ թշնամին նոյն իսկ զինադադարի պահուն պարապ չի կենար, հելլէն բանակին համար կ'ըսուի թէ պարտի միջոցներ ձեռք առնուլ որպէս զի օրին մէկը կատարեալ խորտակման մը առջեւ չգտնուի։ Ստանտարտին Աթէնքի թղթակիցն, հելլենասէր ըլլալով հանդերձ, կ'վկայէ որ եթէ Էտհէմ փաշա յառաջխաղացութիւն որոշէ, հելլէն բանակն անկարող է արգելք ըլլալ, հակառակ Թերմոփիլի կիրճերուն համբաւուած ամրութեան։— Նոյն թղթակից անցեալ Գշ.ի թերթին մէջ հետեւեալ հեռագիրն ևս ունի Աթէնքէ.

«Նիւթական խնդիրն առ այժմ շատ աւելի ծանր է։ Հելլէն ժողովուրդը ցարդ հանդարտ կեցաւ, յուսալով որ օտար Արքունիքներուն հելլէն արքայական գերդաստանին վրայ համակրանքն հաշտութեան դիւրատար պայմաններ հաստատել տալու միջոց պիտի ըլլար։ Բայց բանակցութիւններուն երկարաձգումն և հետզհետէ հաստատուող այն համոզումը թէ Տէրութիւնք չեն ուզեր երաշխաւոր ըլլալ Յունաստանի կողմէ տուգանքին վճարման, որով հելլենական կարգ մը երկիրներ [illegible]

Միւս կողմէ, կ'երեւի թէ Հելլէնք ոմանք գործօն դեր մը կ'ուզեն ունենալ նոյն իսկ գրաւուած գաւառներուն մէջ. զի Աթէնքի վերջին լրագրերէն կ'իմանանք թէ Լարիսայի նախորդ քաղաքապետ Մ. Ազգերիատիս և թարգման Մ. Զաքալիտէս և հելլենական Ազգ. ժողովին նախորդ անդամ Մ. Քարասգիրկեան ձերբակալուեր են Լարիսայի մէջ և Ելասոնա զրկուեր են. որովհետեւ ժողովուրդը կ'յորդորէին չստորագրել օսմ. իշխանութիւն խնդրող հանրագրերն, որք շարունակ կ'շրջաբերուին ու կ'ստորագրուին, ինչպէս թուրք լրագրերէն ալ իմացանք։ Այս պարագայք հելլէն կառավարութեան կողմէ մատուցուեր են գերման դեսպանին, որ կ'պաշտպանէ օսմ. հպատակաց շահերը։

Ինչպէս կ'երեւի, խնդիրը տակաւին լուծուած չէ, և թէպէտ ամէն ոք կ'փափաքի օր առաջ խաղաղութիւնը վերահաստատուած տեսնել, բայց յայտնի չէ թէ այս ուրախալի աւետին ե՛րբ կարող պիտի ըլլանք վերջնապէս հաղորդելու։ Ցռետեաններն ալ իրենց ենթադրութիւնները կ'ընեն, որոց չարժեր հաւատ ընծայել անդր քան զչափն և առա՛նց վերապահութեան։

ՇԵՐԱՄԻ ԱՐԴԻ ԵՂԱՆԱԿԸ

Մեր Պրուսայի առեւտրական թղթակիցը կ'գրէ յունիս 19 թուով.

—Մայիս ամսոյն վերջին օրերէն սկսեալ հետզհետէ աստիճանաբար աւելցած խոզակի նոր բերքին բուն ժամանումն (տէօքիւմ) այս օրերս է։ Ամիս մ'առաջ մշտատեւ անձրեւներու տակ թրջելով ընկճած երկրագործներամարդոյծն իր քրտնաջոր աշխատութեանց արդիւնքն ահա այս օրերս ըստ բաւականին կ'վայելէ արդար իրաւամբ. Թո՛ղ թէ գործն առ այժմ օգուտ մը չի խոստանար մետաքսի գործարանատէրց և արդէն վերջնոցս մէջ քիչեր կ'գտնուին որ այս առեւտրոյն պահանջած նուրբ հաշիւներու տեղեակ լինելով, օգտուիլ կրնան այս գեղեցիկ արհեստէն։ 1897 տարին որ երբեք նպաստաւոր եղած չէր, մի կողմէ անձրեւներու տեւողութենէ և օդերու անյարմարութենէ, միւս կողմէ բացուած հունտերուն թթենիներու անբաւականութենէ յառաջ եկած անպատեհութիւնք խիստ սաստկացնել, հարուածել շերամին բերքին առատութիւնը, կարծես նա պարձեալ գիտաւորութիւն ունէր 95 տարւոյն բերքին մօտենալ որ 980 հազար քիլօ կ'հաշուի և ցուցնել թէ գիտական Բասթէօրի դրութեան շնորհիւ շերամաբուծութիւնն ո՛րքան զարգացած է Թուրքիոյ այս վայրեր, երբ յիշենք թէ առաջներն այսպէս անյարմար տարիներու մէջ խոզակի օրինակը գտնել դժուարին կ'լինէր։ Տարւոյս բերքն անցեալ տարուան $^{2}/_{3}$ը պակաս ըլլալ կ'հաշուի։ Անցեալ տարի հունտին մի ունցէն (որ 30 կրմ. կ'կշռէ) 75—80 քիլօ խոզակ առնողներ շատ եղան, մինչդեռ այս տարի 50էն աւելին գտնողներ բացառութիւն կ'կազմեն։

—Խոզակի գինն որ 9էն մինչեւ 14 ղրշ. կ'ծախուի, $11^{1}/_{2}$ միջին գինը կ'գանէ։ Իւրաքանչիւր քիլօն որ անցեալ տարին 30 դրամ մետաքս կ'արտադրէր, այս տարի խոնաւութեան ազդեցութենէն հազիւ 23—24 դրամ կուտայ. ուրեմն մետաքսի օխային գինը 1.80-1.85 լիրայի կ'հասնի գործարանատիրոջը. ձգէ այն ծախք զոր պիտի չմնայէ խոզակը մետաքսի փոխելու համար։ Եւ որովհետեւ մետաքսի գինն առայժմ թէժէ մի յաւելմամբ 1,83—1,88 լիրա կ'արժէ, այս պատճառաւ [illegible]

միօրինակ տեղի կ'ունենան. գները սովորաբար 10.13 ղրշ. են, փոխարժէքները կ'վճարուին անգլ. ոսկին 121. գաղ. 93, քրմից $56^{1}/_{2}$ և օսմ. ոսկի 110 ղրշ. գնիւ. սակի այս տարբերութենէ զատ նաեւ խոզակ գնող վաճառականներէ Աւետիսեան և Անդրէա Բաթրիքա մասնաւոր շահագիտութիւն մը ևս ունին, այսինքն երկրագործը խոզակը կ'ծախէ քաղաքն օրուան գնիւ, Բէդէէկէն յետ ստանալոյ յիշեալ վաճառականաց կ'դիմէ միեւնոյն յաջորդ կամ Գ. օրը, խոզակին փոխարժէքն ստանալու համար. այս վերջինք իրենց մասնաւոր փոխանորդներն ունին սոյն գործողութիւնը կատարելով սակը վճարել տալու համար. ատոնք ալ 100 ղրշ.ին 40 փր. երկրորդ պէշ մ'ընելէ յետոյ սակը կ'վճարեն։ Այսու օսմ. ոսկին 111 ղրշ.էն, գաղ. 97, և անգլ. 122ի վճարած կ'ըլլան. մինչդեռ պէտք են ամերական գնով վճարել. արդեօք տեսակ մը վաշխառութիւն չէ՞ այս եղանակն ալ։

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՆ Ի ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Կիրակի, Յունիս 15/27, Բողոքականաց եկեղեցւոյն մէջ՝ Տր. Չէյմպըրս խօսեցաւ ընթացաւարտներու քարոզը։ Բշ. վարժարանին սրահին մէջ, այլ և այլ կարգերէ՝ 12 աշակերտներ ստացան Ա. Բ. Գ. մրցանակներ։ Նոյն գիշեր տեղի ունեցան, ի ներկայութեան երկսեռ խուռն բազմութեան, ատենախօսական մրցումները։ Հանդէսը փակելէ առաջ երբ մրցանակներ տրուեցան՝ կարգն եկաւ աշակերտի մը, որոյ հայրն — Խարբերդցի և Հայ-Ասորի — Կ. Պոլսէն եկած էր։ Տր. Չէյմպըրս յանձնեց մրցանակն հօրն որ ինք իր ձեռքով տար զայն իր որդւոյն։ Հանդիսականաց առջեւ յուզիչ տեսարան մը պարզուեցաւ. երբ ալեւոր ուսումնասէր հայրն՝ ուրախութեան արցունքներով՝ երկարատեւ բուռն ծափահարութեանց մէջ քանիցս համբուրեց իր որդին, որ իր հօր ձեռքէն համբուրելով կ'ստանար մրցանակը։

Գշ., յունիս 17/29, ժամը 2ին (Ռ. Ե.) տեղի ունեցաւ ընթացաւարտ կարգին հանդէսն։ Այս տարի 3 ընթացաւարտ մնացած էին, Պարոնայք Զաբէլ Գէորգեան, որոյ նիւթն էր «Բանաստեղծութեան ծագումը». Թովմաս Բէիզեան՝ «Միտք և Գիտութիւն», և Ծիվան Պօխթըրեան՝ «Շալոն»։ Վարժարանին նուագածուաց խումբը զանազան և հաճելի եղանակներով կը զուարթացնէր հանդիսականները։ Տր. Չէյմպըրս հայրական խրատներ տալով՝ վկայականներն յանձնեց ընթացաւարտներուն։ Կարգն եկաւ ուղերձներու։ Ներկայ էին տեղւոյս Միւտիր էֆ. Սէֆէր պէյ, Թաղապետութեան նախագահը, Թաղ. Խորհրդոյ անդամք, Ազգ. վարժարանի ուսուցիչներէն ոմանք, Բողոքական ժողովրդեան ներկայացուցիչք և Հայր Սերովբէ Վրդ. Ապտուլլահ, եայլն։ Տր. Չէյմպըրս ծանոյց թէ գաւառին Կառավարիչ փաշան Նիկոմիդիայէ բացակայ գտնուելով իր ներկայութենէն կ'զրկուէին սյն օր։ Վարժարանին ուսուցիչներէն Ս. Էֆ. Գասպարեան Տնօրէնութեան կողմանէ թրքերէն լեզուաւ շնորհակալութիւն յայտնեց նորընտիր Միւտիր էֆ.ին, որ իր ներկայութեամբ փայլ մը կուտար հանդիսին. ապա Գասպարեան էֆ. մաղթանքներ ըրաւ կրթական գործին զարգացման համար։ Ասոր յաջորդեց Համբիկէ քայլերգն որ առաջնորդեցաւ բուռն ծափերով։ Համառօտ և իմաստալի ուղերձներ ըրին Հ. Սերովբէ վարդապետ Ապտուլլահ, ծերունին «Ղազար պապա» որ շատ խնդացուց իր զուարճախօս լեզուովն և Ա. Հաբէշեան էֆ. Ազգ. վարժարանի ուսուցիչներէն մին, որ ի դիմաց Արժ. քահանայից դասուն, Թաղ. Խորհրդոյ և [illegible]

[illegible] կան գործին վրայ։ Ի վերջոյ, վարժ. հին ընթացաւարտ՝ նախկին հիմնադիր տնօրէնին, այժմ ողբացեալ Մր. Բիլսի, փառաւոր շրջանակի մէջ դրուած մեծադիր կենդանագիրը վարժարանին նուիրելուն առթիւ սրտաշարժ եղանակով խօսեցան Տր. Յ. Տէր Ստեփանեան և Արմենակ էֆ. Տէր Յակոբեան։

Պորթփէյզլ Ս. Մ.

ՇԻՇԼԻԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Աւստիկ Բերայի Թաղ. Խորհրդին գիտողագիրն ի պատասխանի Մէրեէմ-Գուլի էֆ.ի հերքմնագրին զոր հրատարակած էինք արդէն.

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր,
Նախագահ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան
Քաղաքական Պատ. Ժողովոյ

Պատիւ ունեցանք ստանալու Ձեր Բարձր Սրբազնութեան ամսոյս 6 թուական պաշտօնագիրն, որով Յ. Մէրեէմ-Գուլի էֆ.ի իր ծանօթ խնդրոյն վրայ տուած բացատրութիւնները կրկին յիշեցնելով, յոյս կ'յայտնէիք թէ խնդիրը պիտի փակենք առանց այլեւս կրկնելու եւ որ և է տնօրինութիւն պահանջելու. —Կ'ցաւինք սակայն տեսնելով թէ յիշեալ էֆ.ի կողմէ տրուած բացատրութիւնները կ'կայանան միշտ միեւնոյն սա կէտերուն վրայ թէ Թաղ. Խորհուրդ մը չէր կրնար ձեռնհասութիւն ունենալ օրէնք եւ կանոն սահմանելու և եթէ ձեռնհաս մարմնոյ մը կողմէ ալ սահմանուած ըլլար (գերեզմանատեղիներուն սեպհականութեան թղթերը տրուած ատեն առնուելիք մէկ տուրքն) այն ալ անցելոյն համար չէր կրնար գործադրելի ըլլալ։ Խորհուրդս իր եռեկի նստին մէջ նկատողութեան առնելով Ձեր Բ. Սրբազնութեան սոյն պաշտօնագիրը, կարծեց սակայն թէ այս բացատրութիւն անընդունելի ըլլալն արդէն յայտնած էր Ձեր Բ. Սրբազնութեան ուղղեալ գրութեանց մէջ, որոնցմէ յայտնի կ'տեսնուի թէ խնդիրը Թաղ. Խորհրդոյ օրէնք կամ կանոն սահմանելու ձեռնհասութիւն ունենալուն կամ չունենալուն վրայ չէ, այլ միայն սա է թէ Մէրեէմ-Գուլի էֆ. իրաւունք ունի՞ այս գործին միջամտելու և Թաղ. Խորհրդոյ մը որոշումը ջնջելով, հակառակը գործելու և դիւանը գտնուած թղթերն առնելով աստ և անդ տալու։ Դիտենք թէ խորհուրդս ձեռնհաս չէր խնդրոյն առարկայ եղած տուրքը սահմանելու, այսու ամենայնիւ կարծենք Մէրեէմ-Գուլի էֆ.ի չէր կրնար այս մասին միջամտել, վճիռ տալ և գործադրել միահեծան իշխանութեամբ, զի իրեն այսպիսի բացարձակ իշխանութիւն մը ազգովին տրուած ըլլալը չենք յիշեր, և աւելորդ է յաւելուլ որ եթէ այսպիսի իրաւասութիւն մը իրեն տրուած իսկ ըլլար, ազգային Սահմանադրութեան ոգւոյն և սկզբանց գլխովին հակառակ ըլլալուն, արդէն իսկ ոչինչ և չեղեալ պիտի նկատուէր. արդ Յ. Մէրեէմ-Գուլի էֆ.ի տալիք բացատրութիւնը միայն սա կէտին վրայ պէտք էր ըլլալ թէ ի՞նչ իրաւասութեամբ կամ ի՞նչ պաշտօնով Թաղական Խորհրդոյ մը որոշումն առ ոչինչ գնելով հակառակը գործած է. եթէ գերեզմանատան նախկին խնամակալի պաշտօնով գործեց, իր այդ պաշտօնը քանի մը տարիէ ի վեր դադրած ըլլալուն այլեւս մինչեւ իսկ իր ժամանակի գործառնութեանց հետ առնչութիւն ունեցող գործերուն իսկ միջամտելու իրաւունք չունէր։ Եթէ առժամեայ Թաղ. Խորհրդոյ անուամբ գործեց, այդ Խորհուրդն ո՛չ դիւան կազմած և ո՛չ ալ, ատենագրութեանց նայելով, նիստ մը իսկ ըրած և հետեւաբար այդ մասին որ և է որոշում տուած չըլլալուն, յանուն այդ Խորհրդոյ գործելու իրաւունք չէր կրնար ունենալ. վերջապէս եթէ իբրեւ թաղեցի գործեց, այդ ալ ապօրինաւոր էր, որովհետեւ թաղեցի մը ըստ Սահմա[illegible]

Յ. Մէրեէմ-Գուլի էֆ.ի առարկութեանց որ, ինչպէս ըսուեցաւ, իրեն և Խորհրդոյս միջեւ խնդրոյ նիւթ չի կրնար ըլլալ, տուրքի ենթակայ եղողներէն մէկն եթէ բողոքէր, այն ժամանակ ձեռնհաս Ազգ. իշխանութիւնը միայն կրնար այս մասին որոշում մը տալ. այսու հանդերձ կ'ուզենք սակայն ա՛ցողակի կերպով դիտել թէ Գերեզմանատան սեպհականութեան թղթերը տրուած ատեն ստանալու պայմանաւ՝ աստիճանի համեմատ՝ իբր թղթագին Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ մէկ մէկ տուրք որոշելն օրէնք և կանոն սահմանել չէ, այլ դիւանական ծախքի համար ներքին վարչական տնօրէնութիւն մ'է. թէ՝ բաց ի ասկէ, Թաղ. Խորհուրդք ձեռնհաս են եկեղեցեաց, վարժարանաց, աղքատաց ևն. պիտոյից համար բարեպաշտ թաղեցիներէն և աստուածասէր ժողովուրդէն տուրքեր և ողորմութիւններ առնելու և այս ձեռնհասութիւնն հաստատուած է Ազգ. Սահմանադրութեան 53րդ յօդուածով. այս տուրքերուն եւ ողորմութիւններուն համար մասնաւոր օրէնքներու հարկ տեսնուած չէ և չկայ. թէ՝ Թաղ. Խորհրդոց այս տեսակ լոկ ներքին մատակարարութեան վերաբերեալ կամ թաղային վարչական որոշմանց ու կարգադրութեանց մասին Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնն իսկ երբեք միջամտութիւն չէ ըրած։ Ուստի Խորհրդոյս համար եթէ անհասկնալի բան մը կայ, սա կէտն է թէ ի՞նչ բան ստիպած է զՄէրեէմ-Գուլի էֆ. սոյն տուրքի մասին այդչափ յառաջ երթալ և հակառակիլ, մինչդեռ նոյն իսկ տուրքի ենթակայ եղող պատուարժան անձինք մինչեւ այն ատեն երբեք որ և է առարկութիւն կամ ընդդիմութիւն չէին ցուցուցած։

Ահա, Ամեն. Ս. Հայր, Խորհրդոյս տեսութիւնները կարծենք ըստ բաւականին պարզեցինք։ Խնդրոյն դրամականին հետ մէկտեղ իբրեւ սկզբունք կարեւորութիւնն յայտնի լինելուն, նկատելով նաեւ որ եթէ երբեք Մէրեէմ-Գուլի էֆ.ի արարքն արդարանայ, եւ եթէ մինչեւ իսկ իր բայէն յարուցած ձեռնհասութեան խնդիրն իր տեսակէտին համեմատ լուծուի, յայնժամ ամէն ազգային անհատ իրաւունք տրուած պիտի ըլլայ ազգ. իշխանութեան որոշումներն եղծանելու, որով անիշխանութիւնն և ապօրինաւորութիւնները պիտի տիրեն ազգային ամէն գործոց մէջ և միւս կողմէն եկեղեցեաց և այլ թաղային հաստատութեանց եկամուտները պիտի կրնան ջնջուիլ անհատներու հակառակութիւններով և դիւրութեամբ, ահա այս կրկին նկատումներով վերստին Ձեր Բ. Սրբազնութեան և Կեդր. Պատկ. Վարչութեանց լուրջ ուշադրութեանը կ'ներկայենք. այլեւս Պատկառելի Ատենիդ կ'մնայ մեր նախորդ պահանջմանց համեմատ զարժանն որոշել։

Մնամք խորին ակնածութեամբ
Ամենախոնարհ որդիք
ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ
Յ. Պօղնազեան — Մ. Ոսնեան

10 Յունիս, 97.

ՈՃԻՐ ՄԸ Ի ՄԱՐԱՇ

ՄԱՐԱՇ, 9/21 Յնս. 97.

Քաղաքիս մէջ անհելի և յոյժ սրտաճմլիկ դէպք մը տեղի ունեցաւ։ Դէպք մը որոյ նմանը ո՛չ տեսնուած և ոչ ալ լսուած է։ Տեղւոյս ամբողջ հայ հասարակութիւնը խորին թախծութեան և տխրութեան մէջ ձգեց։ Հայռոմէական ազգէն, Բէօզիէր Մաճը Սարգսի խեղճ ու սահակ որդին Գրիգոր, Հայ ազգէն և Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ թաղէն Փոլատեան Յարութիւնի տասներկու տարեկան պարկեշտատուն իմաստ անուն դուստր հետ [illegible]

Չիկ տեսի կամ խնամախօսութեան կուգան ։ Գրիգոր իմանալով այս բանը, մայրն ու աղջիկն սպաննելու չար ու դժխեմ խորհուրդը կ'յղանայ ։ 5 Յուն., 1897, հինգշաբթի օրն, առաւօտեան ժամ 12ին, ի բացակայութեան տարաբախտ աղջկան հօր ու եղբօրը, մայր ու աղջիկ իրենց տան սենեկին մէջ նստած ասեղնագործութեամբ զբաղած ժամանակ, անգութ ու անզգամ Գրիգոր տուն կուգայ, նախ դրսի դուռը ամրապէս կ'փակէ, (պէտք է գիտնալ թէ այս երկու այլազգեան ընտանիքներ միենոյն տան մէջ իրարու դրացի են.) մեծ խոշոր դանակ մը ի ձեռին կը յարձակի հէք Էլմաստիին ու մօրը վրայ, խժդժական ու քստմնելի մի եղանակաւ անմեղ աղջիկը գլխէն, ձախ ականջէն ու ձեռքէն ծանրապէս կ'վիրաւորէ և մայրը ձախ ստինքէն ։ Մայր ու աղջիկ մեծ դանակին անխնայ հարուածներուն տակ դրացիներուն օգնութի՜ւն, կ'աղաղակեն. «Քէօչէկէր Մալճիին տղան Գրիգոր կ'սպաննէ զմեզ, աման օգնութեան հասէք» ։ Այս ուժգին ու աղիողորմ ձայնէն դրացիք սարսափահար կ'վազեն կ'հասնին, բայց աւա՜ղ ոճրագործ Գրիգոր տունէն խոյս կուտայ . փողոցներն իյնալով իր դիւցազնական անլսելի արարքը կ'հռչակէ ։ Այս ցաւալի և տխուր արկածին լուրը կառավարութեան կ'հասնի . ոստիկանք ընդհուպ կ'ձերբակալեն Գրիգորն և կառավարութեան կ'յանձնեն ։ Իսկ խեղճ Էլմաստ ու մայրն զգայազիրկ, արիւնաթաթաւ, և կիսամեռ վիճակի մէջ ի ներկայութեան ընդհ. դատախազի օգնականին ու զօմիւէրին և այլ պաշտօնէից, մի կողմանէ հարցափորձեր միւս կողմանէ վիրաբուժական նախնական գործողութիւնք կ'կատարուին․ առ այժմ աղջիկը կենդանի է ։

— Այսօր քաղաքիս նոր կառավարիչ Արիֆի փաշա ժամ 4ին հոս ժամանեց ։

Յովհ Գ. Վարժապետեան

ՕՐ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆԻ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՊՐԱՆՉՈՑԻ ԼԵՌ ՏԱՐՈՒԻԼԸ

Դ. ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵԱԼՈՎԱՑԻ ԱՒԱԶԱԿԱՑ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ԻԶՄԻՐ, 16 Յնս. 97

Եալովայի աւազակաց Դ. դատավարութիւնը նախորդ օրը ինչպէս գրած էի սնպայման յետաձգուած էր, Ագհարէմ գիւղացի Հիւսէյնի վկայութիւնն առնելու համար. յիշեալ Հիւսէյինն ըստ օրինի տեղւոյս Դրան միջոցաւ կանչուած ըլլալով, քաղաքս պատրաստ կ'գտնուէր. դատն Յունիս 16 Բշ. օրը ժամ 6էն վերջն, ըստ առաջնոյն տեղւոյս կառավարական Դրան մեծ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ. դատաւորք ամբողջ էին. փաստաբանական մարմնէն Հրաչեայ և Սէրվէր էֆ.ք բացակայ էին. ամբաստանեալք իրենց նստարանները գրաւած էին. Նախագահի կողմէ Հիւսէյինը կանչուելով, հարկ եղած օրինական երդում, հարցմունք եւ պատասխանիք տեղի ունենալէ զկնի, ներկայ ամբաստանելոց կողմէ իր լեռ հանուելուն և ո՞ւմնք ըլլալուն համար, վկայութիւնն ուզուեցաւ ։ Հիւսէյին յայտարարեց թէ զինքը 8 հոգի լեռ հանած էին եւ 490 ոսկիի գումար մը փրկանք առնելէ վերջն արձակած էին ։ Ի վերջոյ ամբաստանելոց կողմը դառնալով, զինքն առեւանգողներէ մին Թանաշը ցոյց տուաւ. մէկ երկու հատ ալ գողօնաթաքոյցներէ ցոյց տուաւ. այսու ամբաստանեալ աւազակները գիտողութիւն ըրին ըսելով «Աղէկ նայէ չսխալիս» ։ Նախագահն ալ աւազակներու այս գիտողութեան հետեւանօք Հիւսէյինի յիշեցուց «Ամբաստանեալները լաւ դիտէ, որ բուն քեզ լեռ հանողը ցոյց տաս» ։ Հիւսէյին այսու յայտնեց սխալած ըլլալն ու Թանաշը միայն ցոյց տուաւ դատարանին ։ Հիւսէյինի վկայութիւնը վերջացաւ ։

Նախագահի կողմէ դատարանի գրագրին տրուած հրամանի մը համաձայն, տեղւոյս նախորդ զինուորական հրամատար Սաատէտտին փաշայի առ անդ տեղւոյս պատմ. դատարանին յղած մի գրութիւնը կարդացուեցաւ. աստ պէտք է գիտնալ թէ ժողովին կողմէ դիմում եղած է եղեր ասկից յառաջ յիշեալ հրամատար փաշայի, որպէս զի Իզմիտի շուրջը Զայիր գիւղի քով զինուորաց և աւազակաց միջև տեղի ունեցած կռուոյ վայրը գտնուող հրամատարներն և այլն, եթէ դիրութիւն մը կրնայ ըլլալ, տեղւոյս պատմական դատարանը ղրկէ ի վկայութիւն նոյն առեւի տեղի ունեցած կռուին . աստ այս գրութեանը պատասխանն է որ հասած էր հրամատար փաշայէ, որ կարդացուելով հասկցուեցաւ թէ նոյն առեւի կռուին վայրը գտնուող բոլոր տեղեկութիւն ունեցողք այժմու պատերազմին դաշտը կ'գտնուին եղեր, այս առթիւ տեղւոյս Բռուսա ... պատերազմի գացած են ։

Ի վերջոյ Եալովայի կողմն ագարակի մը պաշտօնէութեան մէջ գտնուող Մ. Յովհ. աղայի վկայութիւնն հարկ տեսնուելով, դատարանը խորհրդակցելով սոյնկէս սորա վկայութիւնն ալ առնուլ. և ի վերջոյ յիշատակուած քանի մը փաստաբանաց բացակայութեան պատճառաւ դատն յետաձգուեցաւ 19 Յունիս Եշ. ի։ Դատարանը փակուեցաւ. ամբոխը ցրուեցաւ. ամբաստանեալք եւս զինուորաց հսկողութեամբ առաջնորդուեցան ի բանտ ։

Վէրժ Գ. ... -Բեան

«ԼՍՆԱՑԻՆ ԴԱՏԸ»

ՄԱՆԻՍԱ, 12/24 Յ ս. 97.

Անցած շաբթուան Բիւզանդիոններէդ միոյն մէջ «Կեցցէ՜ տնչն էմ» վերնագրին տակ՝ յօդուածով մը, տեղիս հայ սափրիչներուն տարին մի անգամ ըրած ուրախութիւնը մասամբ ձաղկել կ'ուզէիք ։ Իրաւունք ունէիք և գաղափարակից ենք ։ Սակայն որպէս զի հոս տեղի վրդոված մտքեր հանդարտին ու այդ արհեստաւորներն՝ իրենց բարի գործոց վարձքն ալ հրապարակաւ առնուն, չէինք կրնար մոռնալ կրթական ու եկեղեցական ձեռնարկներու մէջ այդ էսնաֆին ցոյց տուած գոհողութիւնն ։ 1896 և 1897 տարիներուն մէջ, 10 ոսկիէն աւելի գումար մը այն նպաստակներուն արդէն վճարած են ։ Անոնք որ տեղիս հայ գերեզմանոցին նոր պարտէզն բուրկուները կ'վայելեն և խոնջէքնին անուշիկ ջրովը կ'մեղմացնեն, կ'յիշեն անշուշտ այդ չհանուած դասակարգին հօրը փարել տալու համար ըրած զոհողութիւնն։ Երկարել չենք ուզեր, միայն կ'հարցնենք ձեր թղթակցին թէ՝ ինչո՞ւ արդեօք տեղիս հայ էսնաֆին Բէյլոֆին շուրջն անցած ու դարձածը միայն պատմելով կ'գոցէ խնդիրը ։ Տեղիս հայ էսնաֆներուն էն կարողն և էն ճարպիկը՝ նորէն սափրիչներու դասակարգն է. չմոռցուի ։ Ձեր թղթակիցը փոխանակ էսնաֆին օծիքէն բռնելու, լաւ չէ՞ր ըլլար եթէ կրթական գործերու մէջ եղած զեղծումներն ի վեր հանել ։ Մենք ամէնը չենք ուզեր մատնանիշ ընել, հոս մի քանիները միայն. Ա. ինչո՞ւ չքննադատէ, երբ կ'տեսնէ որ նոր զպրապետն ալ՝ եկեղեցիին մէջ միայն դպիր է, և դուրսը դուսան — Մ. Ծալեանի ականջը խօսի — աղաներուն և էֆ.ներուն ...ջֆը հապա ո՞վ ...պիտի ընէ ։ — Բ. ինչո՞ւ չգրէ ուսուցիչներուն — բացառութիւնն յարգել կ'ուզենք — զինետուններու յաճախելու անվայել սովորութեան վըրայօք ։

* * * Տեղիս հայ մանուկին համար բացուած Ամերիկեան երկսեռ վարժարաններն՝ ազգայնոց վարժարաններուն հետ միացնելու խորհուրդը՝ վերջապէս անցած շաբթու իրականութիւն գտաւ եւ պաշտօնական բանակցութիւնք սկսան ։ Տակաւին յայտնի չէ թէ ի՞նչպէս վերջ պիտի ունենան բանակցութիւնք. սակայն մենք սա գաղափարն ունինք թէ մէկ գործի մը համար ծախսուած երկու ոյժեր եթէ միանալով գործեն, աւելի օգտակար կ'ըլլան ։ Բարի վերջ և յաջողութիւն կ'մաղթեմ. միացած տեսնել կը սիրեմ ։ * * *

ՏՈՔԴ. ՃԵՎԱՀԻՐՃԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Թէ իբրեւ Պետական հիւանդանոցներու բժիշկ եւ իբրեւ Քաղաքապետական բժիշկ, եւ թէ իբրեւ մասնաւոր բժիշկ, իր երկարամեայ փորձառութեամբ, ի վիճակի է գոհ ընելու իրեն դիմողները: Վերաբուժութեան ու Մանկաբարձութեան մէջ ի կիր կ'առնու ամենանոր գործիքներն զորս այս անգամ իրեն հետ բերած է Բարիզէ, տեղւոյն մեծ Հիւանդանոցներուն մէջ անոնց գործածութիւնը մօտէն ուսումնասիրելէն ետքը, պատեխման ու մաքրութեան ամենավերջին միջոցներն, որոց շնորհիւ Վերաբուժութեան ու Մանկաբարձութեան գործողութիւնք ամենայն անվտանգ եւ ապահով կը հանդիսանան արդի Գիտութեան եւ Արուեստին առջեւ: Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իր տունը, Լանկա, Թուլումպա-Մէյտանը, Թ. 128, եւ Բշ., Եշ. եւ Շբ. օրերը ժամ 4-6 Մէրհամէթճեան դեղարանը Պանչէ-Գաբու: Իսկ Գշ. կէս օրէն ետքն աղքատ հիւանդները ձրի կ'դարմանէ Անտօն էֆ. Դալմաեանի դեղարանին մէջ ի Լանկա:

ՏՕՔԹՕՐ ՏԻՐԱՆ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ ԵՒ ՎԻՐԱԲՈՅԺ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն վերջ իր բնակարանը, Բերա, Շիշլի փողոց, Թիւ 40 ։ 15—9

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԵՍՊԱՆՔ.—Մեծ Տէրութեանց դեսպանք շաբաթ օրն աւստրեան դեսպանատան մէջ գումարուեցան նախագահութեամբ դեսպան Ֆոն Քալիչէի ։

ՀԵՐՔՈՒՄ. — Իգտամ իբրեւ անհիմն կ'հերքէ Աթէնքի լրագրաց այն լուր թէ Իզմիրի մէջ հրացանի բռնուած ըլլան օսմ. հպատակ այն յոյներն որք իբրեւ կամաւոր Յունաստան գացեր և յետոյ վերադարձեր են ։

Կ. ՊՈԼՍԷ կ'հեռագրեն եւրոպական լրագրաց թէ Մեծ Տէրութեանց դեսպանք իրենց վերջին մէկ գումարման մէջ հաշտութեան գլխաւոր պայմաններուն վրայ որոշում մը տուեր և անոնքն ալ ստորագրեր են ։

—Մեծ Տէրութիւնք որոշեցին դեսպանատանց զինուորական կցորդներէ կազմեալ յանձնախումբ մը ղրկել ի Թերմոբիլ՝ հսկելու համար որ զինադադարի պայմաններն ամբողջութեամբ գործադրուին և ո և է կողմէ բռնահարում տեղի չունենայ ։

ԿՐԵՏԷԻ բարենորոգմանց համար Ֆրանսայի առաջարկութիւնք ընդունուեցան Մեծ Տէրութեանց կողմէ ։

—Հանեայէ կ'հեռագրեն եւրոպական լրագրաց թէ Կրետէի բարենորոգմունք ի մօտոյ պիտի գործադրուին՝ Կրետէի ժողովուրդը գոհ ընելու եղանակաւ ։

ՊԵՐԼԻՆԻ լրագիրք կ'ըսեն թէ օսմ. բանակին հրամատարք, նկատելով որ հելլէն յառաջապահները Ջէյթունի շըրջակայ մէկ քանի կարեւոր կէտերու վրայ հրետաններ կ'զետեղեն, իրենք ալ այս վիճակին հանդէպ հարկ եղածն ի գործ դրեր են ։

ՄՐ. ԷՀԼԷՐԴԸՆ, Աթէնքի անգլ. դեսպանն երեսուն ոսկի նուիրեց ի նպաստ հելլէն վիրաւոր զօրաց ։

ԹԵՍԱԼԻՈՅ օսմ. զինուորական իշխանութիւնք հելլէն աւազակներէ մէկ քանին մահուամբ պատժեր են. այժմ այդ կողմերն աւազակ չէ մնացեր ։

— Թրիխալայի մէջ կազմեալ օսմ. զինուորական ատեան մը սկսած է դատել՝ Քալամպաքայի շրջակայքը ձերբակալուած հելլէն աւազակները ։

ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆՑ քարտուղարներն, որք Թեսալիոյ մէջ իրաց վիճակը կը քննէին, անկէ անցեր են Եպիրոս ։

ՄՈՎԱԿԱԼՔ մեկնեցան Գանիայէ. անգլ. ծովակալն Իզմիր գնաց. իտալացի եւ աւստրիացի ծովակալները Կրետէի շուրջ պտոյտ մ'ընելու գացին ։ Կրետացի քրիստոնեից ընդհանուր ժողովին նախագահ ընտրեցաւ Բրոնաքիա եպիսկոպոս ։ Աքրոդիրի 70 երեսփոխանք կան, որք օր առաջ բանակցութեան մտնել կ'ուզեն ծովակալաց հետ ։

ԼՈՆՏՈՆԷ հեռագիր մը, կ'ըսէ Մուխպիրի, կ'ծանուցանէ թէ օսմ. կառավարութեան յաղթութիւնն հելլէն պատերազմին մէջ, դաս մը եղաւ Պալքանեան փոքր տէրութեանց ։

— Օսմ. Կառավարութիւնն այժմ զէնքի տակ գտնուած զօրքերէն զատ պիտի կրնայ 102 վաշտ հաւաքել ու զինել և առաջին հրամանին մեկնելու պատրաստ վիճակի մէջ դնել ։

ԱԹԷՆՔԻ մէջ այս շաբթու ...տրական երեք խոշոր տուն սնանկացան ։ Շոգենաւային երկու ընկերութիւնք պատերազմին պատճառաւ մեծապէս վնասուած ըլլալով որոշեցին իրենց գործառնութիւնները դադրեցնել ։ Թուրք լրագիրք կ'ըսեն թէ հելլէն վաճառականաց փոխանակագիրները սակարանաց մէջ չեն ընդունուիր ։ Բադրասի և Կորնթոսի այգիներն անխնամ մնալով աւերակ դարձած են ։

ԱԹԷՆՔԷ կ'գրեն առ Ստանտարտ թէ Յունաստանի մէջ Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ հովանաւորութեամբ մասնաժողով մը պիտի կազմուի՝ մատակարարելու Յունաստանի մէկ քանի հասոյթներն, որպէս զի պատերազմական տուգանաց համար կնքելի փոխառութեան մը և հին պարտուց տոկոսներն երաշխաւորութեան տակ առնուին ։

ԱՒՍՏՐԵԱՆ Մուխթար-Բէյէգա զրահաւորը Սուտա (Կրետէ) գարձաւ ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԱՒԱՐ.—Երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս հասնող կառախումբ մը 107 սնտուկ Կրա հրացան, 36 սնտուկ փամփուշտ և 76 Թուր բերաւ, որոնք Հելլենաց ձեռքէն առնուած էին ։ Փամփուշտները Վառօդարանին և զէնքերը Թնդանօթարանին յանձնուեցան ։

ԹԵՍԱԼԻՈՅ հաշուակալ Էնվէրի պէյ Թեսալիոյ նահանգին ոչխարի ու տասնորդի տրոց նկատմամբ տեղեկագիր մը պատրաստելով, ելմտական նախարարութեան ղրկեր է ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ Թոփէ Ֆոգենաւն երէկ Սելանիկէն 381 հիւանդ զինուոր բերաւ մայրաքաղաքս ։ Ասոնցմէ 121ն Իզմիր, 144ը Տրապիզոն գացող շոգենաւերը փոխադրուեցան ։

ՆԿԱՐԱՀԱՆԴԷՍ. — Կայս. թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա Բերա-Բէյէսի մէջ իր կազմակերպած նկարահանդէսը դադրեցուց և նկարները փոխադրեց ի Մէրճան իր ապարանքն, ուր այսուհետեւ մշտնջենաւոր նկարահանդէս մը պիտի ըլլայ ։ Այս նկարահանդէս այսօր պիտի բացուի հասարակութեան առջեւ ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԲԻԹԼԷՑԻ նաւահանգիստին ժամանակցող օտար մարտանաւք ուրբաթ սկսան իրենց տեղերը դառնալ ։ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ մարտանաւք միասին մեկնեցան ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Բոյխոռոնցայիլը հրատարակեց Վիլհէլմ կայսեր ինքնագիր նամակն առ Տոքդ. Պէօդիխեր, որ պաշտօնէ քաշուեցաւ ։ Կայսրը շնորհակալութիւն կ'յայտնէ Բրուսիոյ ներքին գործոց նախարարին և փոխնախագահ Օգնականին բարուոք և արդիւնաւոր պաշտօնավարութեան համար ։ Կ'յաւելու թէ զՏոքդ. Պէօդիխեր պետական ուրիշ պաշտօնի պիտի կոչէ՝ անոր կարողութենէն օգտուելու, և կ'յուսայ թէ նախարարը դեռ երկար ատեն ծառայութիւն պիտի մատուցանէ կայսեր և հայրենեաց ։

—Մ. Միքէլ Գերմանիոյ փոխնախագահի օգնական կարգելու գաղափարը մէկ կողմ թողուեցաւ. նոյն իսկ Մ. Միքէլի փոփաքանոք, որովհետեւ իշխան Հօհէնլօէ ի մօտոյ պիտի քաշուի և անոր յաջորդ. նոր մարդ մը պիտի ըլլայ, հաւանօրէն արտաքին գործոց առժամեայ նախարար Մ. Պիւլով ։

—Վիլհէլմ կայսրն ու կայսրուհին ի մօտոյ Վենետիկ երթալով մէկ քանի օր հոն պիտի մնան ։

ՎԱՐՇԱՒԱՅԻ կուսակալ իշխան Իմէրէթինսքի Ռուսիոյ պատերազմական գործոց նախարար պիտի անուանուի ։

ԿԱԼԿԱԴԱՅԷ յուլիս 1 թուով կ'հեռագրեն թէ քաղաքին մէկ արուարձանին մէջ ծանր չփոթութիւնք ծագեր են ։ Ոստիկանութիւնը չէ յաջողեր ամբոխը ցրուելու ։ Ոստիկանութեան եւրոպացի սպայից գրեթէ ամէնքն և երկու երկրաչափ վիրաւորուեր են ։ Գրգռումը կ'շարունակէ ։ Զինուորական օգնութիւն ուզուեր է ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՉԻՆ. — Ռուսական արտասովոր պատուիրակութիւնը՝ նախագահութեամբ Ուքթոմսքի իշխանին, որ Չինաստան գացած էր, Ռուսիա դարձաւ ։ Իրեն հետ ունէր Չինու կայսեր նուէրներն առ Ցարը, Ցարուհին և Մայր Կայսրուհին ։

ԳԱՂԹԱՅԻՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏՆԵՐԸ միայն Յոբելեանի հանդէսներուն ներկայ ըլլալու չեկան Լոնտոն ։ Մայր-հայրենեաց կեդր. կառավարութեան հետ խորունկ խորհրդակցութիւններ կ'ունենան, գաղութները Մայր-Հայրենիքին հետ աւելի ամուր և աւելի արդիւնաւոր կապերով զօդելու համար ։ «Մանչէսդըրի գպրոց» կոչուած քաղաքագէտ-տնտեսագէտներու հայեացքն ի դերեւ ելաւ ։ Ասոնք կ'կարծէին 30—35 տարի առաջ թէ 25—30 տարիէն ամէն գաղթականութիւնք պիտի բաժնուէին Մեծն Բրիտանիայէն ։ Բայց հիմա կ'տեսնեն որ տարբեր շարժում մը աւելի եւս կ'մօտեցնէ զանոնք իրենց մայր-երկրին ։ Տնտեսական, քաղաքական և զինուորական շահն, ինչպէս և ազգասիրութիւնը, համահաւասար տեղ ունին այս շարժման մէջ ։ Ակներեւ է թէ Գաղթականութիւնները փառք և պարծանք կ'սեպեն Վիքթորիա Թագուհիին հպատակ ըլլալ, և օգուտ կ'տեսնեն Անգլիոյ նման ուժով Տէրութեան մը հետ կապուած մնալուն մէջ ։ — Անցեալ Բշ. բոլոր Գաղթականութեանց Վարչապետները դարձեալ գաղթային պաշտօնարանը գացին և Նախարար Մր. Չէմպըրլէյնի հետ երկու ժամ խորհրդակցեցան ի ներկայութեան գաղթային նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդականներուն ։ —Անգլ. գաղթականութեանց թիւը 60 տարւոյ ընթացքին մէջ 32էն 65 ի բարձրացած է Թագուհւոյն օրով ։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԼՈՐՏԵՐԸ ծրի հացկերոյթներ տուին այն գիւղերուն ժողովրդոց, ուր կ'գտնուին իրենց ագարակները կամ ամարանոցներն, ի յիշատակ Յոբելեանին ։ Ամենէն ազնուազարմ գերդաստաններուն Տիկիններն այս հացկերոյթներուն կազմակերպութեան առթիւ իրենց ձեռքով ծառայեցին իրենց գեղջուկ վարձակալներուն ։

ՍԱՆՏՈՒԻՉԵԱՆ ԿՂԶԻՆՆԵՐՆ իւրացնելով, Մ. Նահանգներն իրենց համար Խաղաղական Ովկիանի մէջ նաւատորմի կայան մը և ածուխի մթերանոց մը ձեռք ձգած կ'ըլլան ։ Սան Ֆրանչիսկոյէ մեկնող իրենց մարտանաւեր Արեւելեան կամ Ծայրագոյն Ասիոյ ճամբուն վրայ ամենալաւ հանգրուանը գտած կ'ըլլան Սանտուիչեան կղզիներուն մէջ ։ Թէեւ այս մասին երկրայութիւն չկայ, բայց նաեւ ստոյգ է որ Մ. Նահանգաց ամէնէն հեռատես նախագահներն արգիլած էին իրենց երկրին բնական սահմաններէն դուրս այսպիսի երկրակալութիւնները ։

—Ռուսիա դժգոհ մնաց Սանտուիչեան կղզիներու (Հավայի) Մ. Նահանգաց կողմէ գրաւումէն ։ Ռուսիա այսօր Խաղաղական Ովկիանոսի մէջ նաւային Տէրութիւն մ'է, և հոն նոր զօրութեան մը երեւան գալն իր հաշիւներուն չի յարմարիր ։ Կ'վախցուի որ կարգը պիտի գայ Քուպայի, որուն Մ. Նահանգաց կողմէ ստացումն այն յաւերժական խնդրին տեւական մէկ լուծումը պիտի ըլլար. բայց ո՛չ միայն Սպանիոյ այլ և ուրիշ գաղթային Տէրութիւններու նախանձն ու հակառակութիւնը պիտի գրգռուի ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ նախագահ Քրիւկըր Թագուհւոյն Յոբելեանին օրն արձակեց բանտի մէջ մնացած երկու Անգլիացիներն, որք Ճէյմըսընի ծանօթ արշաւանքէն ի վեր բանտարկուած կ'մնային, որովհետեւ չէին ուզեր աղերսագրերով ներողութիւն խնդրել Քրիւկըր նախագահէն, ինչպէս ըրած էին միւս 70ի չափ բանտարկեալ Անգլիացիները ։

ՌՈՒՍ ՄԱՄՈՒԼԸ սաստիկ ցաւ կը յայտնէ Կոնկո-ի զրահաւորին ընկղմելուն համար, որ ռուսական նաւատորմին է՛ն նոր և է՛ն ուժով մարտանաւերէն մէկն էր ։ (1890ին շինուած, 6,600 թոնօ ։) Ծովային պաշտօնարանը բացառիկ ծախք մը պիտի յատկացնէ՝ իր յատակագծէն դուրս նոր զրահաւորի մը շինութեան համար ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ անցեալ տարեշրջանին ելմտացոյցը 18,600,000 տոլար բաց մը ցոյց կուտայ ։ Ներակոյտն ընդունեց մաքսային օրինագծին այն յօդուածն որով դրամական պարգեւ ստացող ապրանքներն յաւելուածական մաքսատուրք մը պիտի վճարեն՝ հաւասար պարգեւին ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ գաւառաց մեծ մասին մէջ հունձքն սկսաւ ։ Երկու գաւառաց մէջ միայն մշակները չուզեցին աշխատիլ ։ Առեւտրական նախարարութիւնն 2500 օգնական գործաւոր ղրկեց ։

ՍԱՄՈՐԻՆԵՐՈՒ (արեւմտեան Ափրիկէի ֆրանսական ազդեցութեան շրջանակին մէջ) ցեղապետը մեռնելով տղան իրեն յաջորդեր է. բայց այդու Ֆրանսայի հանդէպ կացութիւնը բնաւ չէ փոխուեր ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ Երեսփ. ժողովը վստահութեան քուէ տուեր է Քրիւկէր նախագահին համար ։

ԲՈԼԷՄԱՑԻ (Աւստրիա) արկածն, ճամբաներու և հաղորդակցութեանց նախարարին տեղեկագրոյն համաձայն, մի միայն առաջ եկած է փոթորիկէն, որ կամուրջը փլցուցած էր ։ Արկածէն մէկ քանի ժամ առաջ վաճառաբարձ կառախումբ մը անցած էր անվտանգ ։ Գիծն ու կամուրջը լաւ վիճակի մէջ էին ։ Զոհերու թիւն 9ի կ'հասնի ։

ԻՏԱԼԻՈՅ ծերակոյտն 27ի դէմ 68 քուէով ընդունեց բանակը վերակազմելու ծրագիրն, Երեսփ. ժողովոյ որոշած եղանակաւ ։

ԻՏԱԼԻՈՅ Երեսփ. Ժողովին մէջ երկու երեսփոխան հարցուցին թէ պատերազմական նախարարը պիտի հրատարակէ՞ արդիւնքն այն քննութեան որ կ'կատարուի Հապէշստանի պատերազմին սպայից պատասխանատուութիւնը սահմանելու ։ Պատերազմական խորհրդականը յայտարարեց թէ չի կրնար պատասխանել որովհետեւ կատարուածը լոկ քննութիւն մը չէ ։ Կառավարութիւնն երեք բարձրաստիճան սպաներէ յանձնաժողով մը կազմած է՝ քննելու սպայից ընթացքն Ատուայի պատերազմի միջոցին և անկէ յետոյ, բայց յանձնաժողովոյ տեղեկագիրը գաղտնի պիտի մնայ ։ Այս սպաներէ մէկ քանիին նկատմամբ պատիժներ պիտի անօրինուին, որովհետեւ Հապէշստանի մէջ գերի եղած ատենին անոնցմէ ոմանց կողմէ գրուած նամակներն հրատարակութեան տրուած էին ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՀԱՊԷՇ.— Մենելիքի մօտ ղրկուած ֆրանսական պատուիրակութիւնն որուն պետն է Մ. Լականր, յաջողեր է դաշնադրութիւն մը կնքել Ֆրանսայի և Հապէշստանի միջեւ ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ. — Ֆրանսայի մաքսային վերատեսչութիւնն հրատարակեց տարւոյս առաջին հինգ ամիսներուն Ֆրանսայի առեւտրական վիճակագրութիւնը ։ Վերջին մայիս ամսուն ներածութիւնք անցեալ տարուան նոյն ամսուան հետ բաղդատելով 27,308,000 ֆր. պակաս եղած են. իսկ արտածութիւնք 86,549,000 ֆր. աւելի են ։ Այս հինգ ամիսներուն ներածութեանց գումարն անցեալ տարուան հետ բաղդատելով, 34,185,000 ֆր. պակաս է, այսինքն 2 %. իսկ արտածութիւնք աւելի են 102,102,000 ֆր. այսինքն 7 % ։ Ներածեալ ապրանքներու մէջ միայն ձեռարուեստի նախնական նիւթերն աւելցած են, որ գործարանաց մէջ տիրող գործունէութիւնը ցոյց կուտայ ։ Արտածեալ ապրանքներու ամէն տեսակներն ալ աւելցած են ։

ՆԵԼՍԸՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԸ. — Ծովակալ Նելսընի նաւն Ֆօտրօյանթ, որուն վրայ կ'պարզէր ծովակալն իր դրօշը, ամսոյս 4/16ին խրեցաւ Անգլիոյ եզերաց վրայ՝ Պլէքբուլի առջեւ ։ Նաւազները՝ քսան հոգի՝ ազատուեցան, բայց նաւը կարելի չեղաւ հանել, որովհետեւ շատ խորունկ կերպով մխուած էր աւազին մէջ ։ Անգլիացիք այս նաւն ազգային մասունքի մը պէս կ'պահէին և իւրաքանչիւր ցուցահանդէսի կ'տանէին ։ Այժմ հազարաւոր հետաքրքիրներ կ'երթան վերջին ակնարկ մը նետելու այդ հինաւուրց նաւին ։ Լոնտոնի մէջ մէկ քանի օր առաջ ծախուեցան Նելսընի ինքնագիր յիշատակագիրն եւ 23 նամակները զորս իր պաշտօնակիցներէ միոյն ուղղած էր ։ Յիշատակագիրն հազար անգլ. ոսկիի վաճառուեցաւ և նամակներն՝ 280 ։

ՈՂՈՂՄՈՒՆՔ. — Քէօսթէնճէէ կը գրեն թէ Ռումանիոյ մէջ ամէն կողմ նորէն անձրեւ տեղացեր է ։ Վնասուց քանակութիւնն երթալով կ'աւելնայ ։ Մէճիտիյէի մէջ ահագին փոթորիկ մը ծագելով կայծակ ինկեր է. փողոցներն հեղեղներէ ողողուած են. երկաթուղւոյ կառախումբերն, որք կէս մեդր ջուրի մէջ կ'երթեւեկեն, դժուարաւ Քէօսթէնճէ կ'հասնին ։ Իպրաիլի մէջ Դանուբին այսչափ բարձրանալը ցարդ տեսնուած չէր ։ Ի Պուքրէշ Տօնովիցէ գետակն երկու մեդր բարձրացեր է ։ Ի Թուլչա՝ Դանուբին յորդելովն՝ եզերքին վրայ գտնուած տուներն ու շէնքերը կործաներ են ։ Կառավարական պաշտօնեայք և ժողովուրդք թումբեր շինելու կ'աշխատին ։ Իսաքճայի նաւահանգիստն և շրջակայ շէնքերը ջուրերու մէջ մնացած են ։ Պողազքէօյէ կը գրեն թէ այս տարի բնակիչք ողողմանց պատճառաւ այնչափ վնաս կրեր են որ հազիւ 5-6 տարիէն պիտի կրնան ինքզինքնին գտնել ։

ՏՕՔԹՕՐ ՀՐԱՆՏ Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բէնսիլվանիոյ Համալսարանէն պատուակալ յիշատակութեամբ վկայեալ, Ֆիլատէլֆիոյ մէջ իր արուեստը գործնական փորձառութեամբ կատարելագործելէ ետքը, հաստատուած է ի Բերա, Ղալաթա-Սէրայի դիմաց, ԹԱՏՐՈՆ ՓՈՂՈՑ Թիւ 1, ուր կը գտնուի կիրակիէն զատ ամէն օր ժամ 9—12 և 1—5 (ըստ Ե.)

ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 2 յուլիս.— Մէկ քանի շրջանակաց մէջ կ'կարծուի թէ Պոհեմիայի ինքնօրէնութիւն պիտի տրուի ։

ԲԱՐԻԶ.— Զրոյց կայ թէ Կ. Պոլսոյ ռուս դեսպան Մ. Նէլիտով նոյն պաշտօնին պիտի կոչուի ի Բարիզ ։

ԺԻՊՈՒԹԻ.— Կ'հաստատուի այն լուր թէ Մենելիքի մօտ ղրկուած անգլ. պատուիրակութիւնը չէ յաջողած ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր հիւանդութեան զրոյցը բոլորովին անհիմն է ։ Ն. Վեհափառութիւն քաջառողջ է ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Նոր Կուբնայի մէջ նորէն մի քանի Եւրոպացիներ սպաննուեցան ։ Մանրամասնութիւն չկայ ։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 3 յուլիս.— Զարին կողմէ Մ. Ֆէլիքս Ֆօրի ուղղեալ նամակին մէջ այսպէս ըսուած ի միջի այլոց.— «Իմ բարեկամիս՝ Ֆրանսայի և Ձեզ նըկատմամբ ունեցած զգացումներս յայտնի են. ուստի, սիրելիս, վստահ եմ թէ բնաւ չէք տարակուսիր թէ Ձեր ուղեւորութիւնն ի Բեդերսպուրկ ո՛րչափ խանդավառութեամբ ու գոհունակութեամբ պիտի ընդունուի»

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Գերմանիոյ կայսրն Յուլիսի վերջերը Բեդրսպուրկ պիտի ժամանէ ։ Երկու զրահաւոր ու չորս մարտանաւ Քրոնշդատի առջեւ ընդառաջ պիտի երթան Վիլհէլմ կայսեր և

յետոյ գերման զրահ. ուորաց հետ պիտի խարսխեն Քրոնշդատի առջեւ։

ԲԱՐԻԶ.—Պուլկարիոյ իշխանն այսօր Ելիզէի պալատան մէջ պաշտօնապէս ներկայացաւ Հանրապետութեան Նախագահին։

ՊԵՐԼԻՆ.—Իշխան Հոէնլոէի և արտաքին գործոց առժամեայ նախարարին Ֆրիտրիխսրուհէ երթալով Պիզմարք իշխանի հետ տեսակցելուն առթիւ կ'ըսուի թէ կայսրը Պիզմարք իշխանին անձնական կարծիքներն ուզեր է պետութեան ինչ ինչ գործերուն վրայ և փափաք յայտներ է միշտ այդպէս շարունակել։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լոնտոնի մէջ կ'հաւաստեն թէ Անգլիա կ'խորհրդակցի Հնդկաստանի մէջ երկաթուղւոյ մեծ գիծ մը շինել որ Սիպերիոյ մեծ գծին հետ մրցի և անկէց ալ աւելի ըլլայ։ Կ'ըսուի թէ այս գիծ Հնդկաստանէ սկսելով ուղղակի Եւրոպա պիտի երթայ և Հնդկաստանի ու Պելուճիստանի սահմաններէն և Պարսկաստանէ ու Միջագետքէ պիտի անցնի։

ԿԱԼԿԱԹԱ.— Ժտիփթութեանց համար առնուած վերջին լուրերու նայելով քիչ մը հանդարտութիւն տիրեր է։

ՍՈՖԻԱ.— Հրաման տրուեցաւ որ Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատարութեան և զանազան վայրերու առեւտրական ներկայացուցիչներու պաշտօնատանց վրայ պուլկարական դրօշ չպարզուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շաբաթ առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ Իզմիրեանց կտակի գործակատար Միայուն Ցանձնաժողովն ի նիստ գումարեցաւ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի։ Կարդացուեցան Դարագաշեան Մատաթիայի, Մամուրեան Մատթէոսի, Դուրեան Եղիշէ վարդապետի, Սագըզ Յովհաննէս էֆ.ի քննադատութիւնք։ Նստին շարունակութիւնը թողուեցաւ 10 օրէն գումարելի յաջորդ նստին, յորում պիտի որոշուին մրցանակները մատուցեալ գրքերուն վրայ։

—Ուրբաթ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը խմբովին Եոտի-Գուլէ երթալով, մանրակրկիտ կերպով աչքէ անցուց Հիւանդանոցն, և Որբանոցի երկրագործութեան համար յատկանալիք Նրուսաղիմապատկան ագարակն այցելից ու քննութիւն մը կատարեց՝ նպատակայարմար տեղ մ'ըլլալու կամ չըլլալու մասին կանխաւ կարծիք մը գոյացնելու և ըստ այնմ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան տեղեկագրելու համար։

—Կ'լսենք թէ Ատանայի առաջն. տեղապահ Տ. Խաչատուր վարդապետ Տէր Ղազարեան ի Մարաշ ուղեւորած է։

—Կիլիկեցի Դանիէլեանց Տ. Ներսէս վարդպ. (նախորդ հովիւ Իսկէնտէրունի) որ Մէրսին կ'գտնուէր, Սիս գացեր է։ Նոյնպէս, Դիմաքսեան Տ. Խորէն վրդպ. որ Ատանա կ'գտնուէր, Սիս վերադարձեր է։

—Կ'լսենք թէ Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքական-Կաթողիկոսական Նոր Փոխանորդին ընտրութեան ձեռնարկելէ առաջ, Երեւելեաց Ժողովին պակաս մնացած 7-8 անդամներուն տեղ մօտերս նոր ընտրութիւններ պիտի կատարուին ի Բերա, Կ.—Պատրիարքարանին մէջ։

—Եւդոկիոյ Յովհան Ոսկեբերանի վանուց միաբան Տ. Օհան վրդպ., որ քանի մը տարի Արմաշու Դպրեվանուց մէջ ժամանակ անցուցած է, Տէրէնտէ ղրկուեր է ժողովուրդը մխիթարելու, քանի որ տակաւին կարելի չէ եղած առաջնորդական տեղապահ մը ղրկել այն կողմի տեսակական տագնապէ նեղուած հօտն հովուելու համար։

—Մայր—Եկեղեցւոյ դպրաց դասն ուզելով պատիւ մ'ընել Սեբաստիոյ Առաջնորդ Տ. Պետրոս Սրբազանին, փափաք յայտներ է որ իր առաջին պատարագը Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ ընէ առաջակայ Ս. Լուսաւորչայ տօնին։

—Ս. Պատրիարք Հայրը Մայր-Եկեղեցւոյ կազմակերպեալ Թաղ. Խորհրդոյ անդամոց կոչում ըրած է որ ցնոր տօնօրէնութիւն պաշտօննին շարունակեն, միանգամայն յանձնարարելով որ մանրամասն տեղեկագրեն Ազգ. Վարչութեան՝ այն պարագաներ որոցմէ յառաջ եկած է բարդեալ քանի մը հազար լիրայի պարտուց գումարը։ Եթէ չենք սխալիր, այսպիսի տեղեկագիր մը երկու տարի առաջ պատրաստուած էր, և Արէ—Նլէի մէջ անոր վրայ գրելու առիթ ունեցանք։

—Պրուսայէ մի քանի շաբաթ առաջ մեզ գրուած նամակ մը կ'ըսէր թէ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան քաղքին եկեղեցւոյն մէջ այս անգամ հայերէն քարոզեր է, մինչ եօթն տարի առաջ դարձեալ նոյն քաղաքն այցելուն, թուրքերէն քարոզել հարկադրուած էր։ Մեզ կ'իմացնեն թէ Ն. Գերապատուութիւն թուրքերէն բնաւ չէ կարող քարոզել, և եօթն տարի առաջ ալ նոյն եկեղեցին մէջ դարձեալ հայերէն քարոզած էր։

—Կ'լսենք թէ Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան քանի օրէ ի վեր հիւանդ է և սենեկէն դուրս չի կրնար ելնել, աղեաց տկարութեան հետեւանքով։

—Այս առաւօտ հետեւեալ տեղեկութիւնն ստացանք Մագրիգիւղէ. «Թաղիս առժամանակեայ Թաղ. Խորհուրդն որ երեք (3) անգամ միայն մնացած էր, վերջերս իր հրաժարագիրը մատոյց Ս. Պատրիարք Հօր։ Տընտեսական Խորհրդոյ կողմէ քարտուղար մը երէկ խորհրդարան գալով հաշիւներուն նայեցաւ։ Արդէն գիւղիս մէջ ամէն ոք Նոր Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան փափաք ունենալով՝ յուսալի է թէ Պատրիարքարանն օրինաւոր ընտրութեանց հրահանգ կ'ղրկէ ի մօտոյ։ Թ. Շահինեան

ՀԱՐՍՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ ի Մեծ-Կղզի Գարակէօզեանց բնակարանին մէջ վայելուչ շքով կատարուեցաւ Օր. Արուսեակ Յ. Գարակէօզեանի նշանախօսութիւնն ընդ Տքդ. Գ. Դաւիթեան էֆ.ի, ի ներկայութեան երկու կողմանց ազգականներու։ Օր. Արուսեակ՝ դուստր հանգուցեալ Յովսէփ էֆ. Գարակէօզեանի ազնուաբարոյ և բարեկիրթ Օրիորդ մ'է՝ որ չքնաղ ձիրքերով և խնամեալ դաստիարակութեամբ պատիւ կ'բերէ հայ իգական սեռին։ Իսկ Տքդ. Դաւիթեան, այժմ ատենապետ Բերայի Ազգատախնամին և Նորահաստատ Դարմանատան, Ռօպէրթ Գօլէճի նախկին ուսանողներէն, Բարիզի Բժշկական Դպրոցէն վկայեալ լուրջ երիտասարդ մ'է, որ բոլոր զինքը ճանչցողներուն համակրանքը գրաւած է իր ազնիւ զգացումներով։ Նրջանկութիւն կը մաղթենք։

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՊԱՏ. ՅԱԿՈԲ ԹԱՇՃԵԱՆ (Իզմիր.) Ձեր Յնս. 17/29 նամակին վրայ Տօքթ-Տօքտօր գրած ըլլալնուդ համար, չենք կրնար այն նամակէն օգուտ քաղել առ ի հրատարակութիւն։ Եթէ կ'փափաքիք որ ձեր ըսած խօսքերն հրատարակութեան տրուին ու ձեր դիտողութիւնք հասարակաց դատողութեան ներկայացուին, մեր էջեր լայնօրէն բաց են ձեր առջեւ, հաճեցէք հրատարակելի նամակ մը ուղղել մեզ։

Մ. ԳԱԶԱԶ. ԷՖ. (Ատանա).— Կէս ոսկի է գինը։ Ըստ այսմ կրնաք ծանուցանել։

ԱԶԴ.—Ատանայի Հայոց Ուսում. Խորհուրդս դասական զլոց կեդրոնական Ազգային մի Գրադարան հիմնել մտադրած լինելով յԱտանա, կ'խնդրէ յարգոյ հեղինակներէ և գրավաճառներէ՝ ղրկել ընդ փոյթ իրենց դասական գործերէն մէկմէկ հատ նմոյշ առ ի ընտրութիւն և գրել պէտք եղած պայմաններն։

Հասցէ՝

«ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ ԱՏԱՆԱ»

ի դիմաց Ուսումնական Խորհրդոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ

Պ. Ս. Ոսկեփալեան — Տէր. Ռ. Կ. Ոսկեփալեան

10—1

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ

Հանրածանօթ ծաղկավաճառ և զարդարող հարսնիքի մոմերու, Գամանոս խանի անկիւնէն փոխադրուած է Զաքմաքճըլար եօքուշ Մեծ Նոր խան վարի յարկ թիւ 47, ուր կ'վաճառէ հարսերու համար ծաղկաւէտ կըրլանդներ, քօղեր, ձեռնոցներ, ևլն. և կ'զարդարէ հարսի մոմեր վայելուչ և ճաշակաւոր, համեստ գներով։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՑՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Իւլայի Ա. աստիճան տրուեցաւ Բարիզի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Նէճիպ Մելհամէ էֆ.ի։

—Մէնդէշէի (Այտըն) կառավարիչ անուանեցաւ Խումուսի նախկին կառավարիչ Ճէլալ փաշա։ Կիւմիւլճինէի (Էտիրնէ) կառավարիչ անուանեցաւ Թէքիրտաղի կառավարիչ Խայրի փաշա, որուն յաջորդեց Մէնդէշէի նախորդ կառավարիչ Րիզա պէյ։ Սըվազի Մարզուան գաւառակին Գայմագամ անուանեցաւ Սիվրիհիսարի Գայմագամ Մահմուտ պէյ, որուն յաջորդեց Տօմայի Գայմագամ Մուհիէտտին պէյ։

—Բ. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բարիզի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Նէճիպ Մելհամէ էֆ.ի։ Բ. կարգի Մէճիտիյէ՝ Օսմ. Պանքայի շարժուն հիւանդանոցին բժշկապետ Տքդ. Լարտիի։

ՄԻՒՆԻՐ ՓԱՇԱ և հետեւորդք, որք Լոնտոնէ Բարիզ հասած էին, Շբ. ճամբայ ելան Կ. Պոլիս դառնալու։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանին կինը՝ Լէտի Քըրրի մէկ քանի օրէ ի վեր յօղացաւէ կ'տառապի։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ կայսրը Լէօբոլտ պատուանշանի Ա. աստիճանը նուիրեց Եգիպտոսի Խտիվ Ապպաս Հիլմի փաշայի։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դրան սպայակոյտի Ա. ճիւղին տնօրէն Շէրէֆէտտին փաշա Հանէ-այի մէջ յանկարծամահ եղաւ։ Վախճանեալն հոն գացած էր՝ բերել անգամ Կրետէի ոստիկան—զինուորաց կազմակերպութեան յանձնաժողովին։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Մոնիգէօզ կ'ծանուցանէ թէ Կրա հրացանով զինեալ տասնեւմէկ աւազակ ի Միտիլի գամաք ելեր և գացեր են Թելնիա գիւղն, ուր արժէքաւոր նիւթեր յափշտակեր են։ Աւազակներն յետոյ մեկներ են գիւղին բնակիչներէն 18 հոգի գերի տանելով։

ԺԱՆՏԱՒՏ.—Ծիտտէի մէջ ուրբաթ դէպք չպատահեցաւ։ Թորի մաքրանոցին մէջ ուխտաւոր մը մեռաւ ժանտախտէ։ Եանպուի մէջ, ուր 300է աւելի ուխտաւորք կ'գտնուին, հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

ՌՈՍՏՈՍՊՈՅԵ մեզ կ'գրեն Յնս. 20 թուով.— «Յունիս 17ին ցերեկուան ժամ 7½ի ատենները փոթորկախառն սաստիկ անձրեւ մը տեղալով՝ հազիւ ժամ մը տեւեց, սակայն տեղատարափին սաստկութենէն բոլոր դաշտերն ողողուեցան և Տօնլը-Տէրէի առուակն ալ յորդելով շատ մը հունձքեր փճացնելէ ետքը քաղքին ալ շէնքերուն մեծ վնասներ հասցուց։ Այս վնասին մեծ մասը նաւամատոյցի մօտիկ նպարեղինաց յոյն վաճառականներու եղաւ որոցմէ ոմանք իրենց ապրանքներու մեծ մասը կորսնցուցին դժբախտաբար։»

ԲԺՇԿԱԿԱՆ զինուորական վարժարանին տեսուչ կարգեցաւ Միրլիվա Ավնի փաշա։

ՇԱՎԱՅԻ խալամներն ալ զինուորական հաստատութեանց ի նպաստ հանգանակութեան ձեռնարկեր են։

ԷՕԺԷՆԻ կայսրուհին երէկ առաւ իր զբօսանաւով Մուտանիա գնաց։

ՎԱՆԱՑ նախորդ կուսակալ Շէմսէտտին պէյ Շբ. Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԵՂԵՌՆԱԴԻԱՏ ատեանը Շբ. օրը տասնեւհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Մարքո անուն մարդ մը որ փրանսական հիւանդանոցին սպասաւորներէն Եումանն սպաննած էր։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպանատան նոր ընտիր խորհրդական Համտի պէյ Լա-Հէյէ երէկ մայրաքաղաքս հասաւ Բէօսթէնճէի ճամբով։

ԷՏԻՐՆԷԻ աւստրիական ընդհ. հիւպատոս Մ. Պոկաչէր երէկ իրիկուն մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ իր պաշտօնատեղին։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Թաղապետութիւնը նաւամատոյցէն չուկան տանող մեծ պողոտային սալարկները նորոգելու ձեռնարկած է քառակուսի սալաքարերով։

ԷՐԷՅԼԻԻ գաւառակին հաշուակալ Մէհմէտ Թալաթ էֆ., իր պաշտօնին մէջ զեղծումներ գործած ըլլալով, Գօնեայի նահանգին Իտարէի ժողովին առջեւ դատաստանի ենթարկուեր և մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտուեր է։

ՊԻԼԷՃԻԿԷ կ'գրեն թէ Պազչէպան-Օղլու Սթրաթի անուն յոյն մը իր եղբայրը՝ մետաքսի գործարանապետ Նիքոլաքին ատրճանակով վիրաւորելով փախեր է, սակայն տեղական իշխանութեանց ձեռք առած միջոցներուն շնորհիւ նախընթաց օրը ձերբակալուեր է Լէֆքէի մէջ։

ԲԱՐԱՓԸ.——Ղալաթիոյ մաքսային տեսչութիւնը, կ'ըսէ Մալիմաթ, նըկատելով որ մաքսատան գտնուած տեղը՝ քարափը տասն հարիւրորդամեթրի չափ բացուեր եւ դէպ ի ծովն իյնալու հակամէտ է, քննութիւն մը կատարել տուեր է, որով հաստատուեր է թէ Ղալաթիոյ քարափը վտանգաւոր դիրքի մէջ է։ Մաքսային վերատեսչութիւնը ճարտարապետ Մ. Վալօրիի յանձներ է հարկ եղածն ի գործ դնել։

ՌԱՅՆՊԷՔ ՇՈԳԵՆԱՒԸ.— Ընկղմեալ Րայնպէք շոգենաւին հրամանատարն ու ազատուած նաւաստիները գերման հիւպատոսարանին մէջ պիտի հարցաքննուին։

ԱԳՀԻՍԱՐԻ ժողովուրդը խնդրած ըլլալով որ գաւառին կառավարական կեդրոնն ըստ առաջնոյն Կէյվէէն Ագհիսար փոխադրուի, Պետական Խորհուրդն Սպարապետութեան յանձնեց խնդիրը՝ զինուորական տեսակէտով քննելու համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ Կարմիր Խաչի Ընկերութեան կողմէ պատերազմի վայրը ղըրկուած բժշկական յանձնախմբին անդամ Տքդ. Ալէքսինիսքի ժամատենդէ բռնուած ըլլալով, Բանկալթիի ռուսական հիւանդանոցին մէջ կ'դարմանուի։ Վեհ. Սուլթանի թիկնապահներէն մին նախընթաց օր նոյն հիւանդանոցն երթալով, Իմթիազ պատուանշանին ոսկի և արծաթ շքադրամներն յանձնեց հիւանդին, և միանգամայն հաղորդեց թէ ռուս յանձնախմբին անդամոց կողմէ իրենց ընտանեաց ուղղեալ հեռագրերէն վարձք պիտի չառնուի։

Կ. ՊՈՒՍՈՅ դատական քննիչ Ֆէյզի պէյ շրջակայ դատաւորաց մէջ քննական պտոյտ մը ձեռնարկած և Իզմիտի, Կէյվէի ու Ատաբազարի դատական գործերը քննելէ յետոյ, Գարամուսալ ուղեւորած է։

ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ ՄԷՋ.—Շաբաթ առտու Պոսթանճըէ կամուրջ եկող Մախսուսէի Նէ—վիշէթ շոգենաւին մէջ Թուրք կին մը մանչ զաւակ մը ծնաւ, որուն անունը Նիւվիշէթ դրուեցաւ՝ շոգենաւին անուամբ։

ՍԱՆԴՐԱՆ գարեջրատան մէջ ուրբաթ օրը ժամ 8 ին Քոսդի անուն մարդ մը երեք անգամ զէնք պարպեց Մէհմէտ Ալի էֆ. անուն ոստիկանին դէմ, որ նոյն միջոցին ներս կ'մտնէր։ Հարուածները վրիպեցան. ոստիկանն անմիջապէս ձերբակալեց Քոսդին ու կալանա Սէրայ տարաւ։

ԿԱՑՄԱԿ.— Ուրբաթ գիշերուան փոթորկի պահուն Չըքըրճը Չայիրի կողմը կայծակ իջաւ Իսմայիլ ու Մէհմէտ անուն երկու մարդոց վրայ որք ընկուզենիի մը տակ ապաստանած էին. երկուքն ալ մեռան։

ՈՃԻՐՔ.—Ուրբաթ օրն ի Ղալաթիա Ապպաս ու Հիւսէյին անուն երկու պարսիկ կառք բռնուեցան. Հիւսէյին իր հակառակորդը ծանրապէս վիրաւորից դաշոյնով. ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

— Նախընթաց գիշեր Եըէնի-Քէօյի շրջակաները դառնալով ծանրապէս վիրաւորեալ Անանուտ պատանի մը գտնուեցաւ, որ արեան մէջ թաթաւուն կ'հեծէր։ Հարցաքննուելով պատասխանեց թէ սեւազգեստ և անծանօթ մարդու մը կողմէ վիրաւորուած էր։ Վիրաւորեալն երէկ պանդուխտներու հիւանդանոցը փոխադրուած ատեն, ճամբան մեռաւ։ Ոստիկանութիւնը միջոցներ ձեռք առաւ մարդասպանը գտնելու համար։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ Ընկ. Վաւթօ շոգենաւը, նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

—Տութօ շոգենաւը, նաւապետ Մաքքըրմ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ։

—Իուֆօ շոգենաւը, նաւապետ Ուսդըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ ուղղակի Պոլիս գալու համար։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԴ. Ա. ՔԱՌԱՔՈՉ

Մասնագէտ երիտ-սեռ ծննդաբերական, գաղղ. և մորթային ախտերու.

Այս տեսակ ախտերէ վարակուող և կարգ մը շալաթանները ստտ խոստմանց հաւանելով հիւանդութիւններնուն դարման չգտնողներու ծառայութիւն մը մատուցանելու նպատակաւ, Տօքդ. Գառաքոչ, իր դարմանատունն ալ աւելի կատարելագործելով փոխադրած է Բեռա, Աղա-Համամ փողոց թիւ 14 իր տունն, ուր ամէն ժամ իրեն դիմող հիւանդները պիտի դարմանէ Եւրոպիոյ հռչակաւոր Բրոֆէսէօրներէն Ֆուռնիէի և Կիյեօնի վերջին ու ազդու մեթոտներով։ 30—13

ՍԵՂԱՆԱԽՕՍԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Շաբաթ առաւօտ Քոնսօլիտը 23 ղր. 18 փրյ. բացուեցաւ, սակայն միջօրէին հեռագիրները պակաս գալով մինչեւ 23 ղրշ. փրյ.ի իջաւ և դարձեալ իրիկուան դէմ 17-18 փրյ. եղաւ։ Այս առաւօտ թէ՛ Բարիզի և թէ Լոնտրայի հեռագիրները լաւ եկած են, սակայն 13-14 փրյ. բացուեցաւ ուրիշ ժամանակ այս միեւնոյն հեռագիրով 26-27 փրյ.ի չափ եղած էր։

ՏՈՔԹՈՐ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմէֆ յեռակորութեան (ըստ տարիքի), ծամողութեան, եւ ալեւ արտասանութեան երաշխաւորեալ։ «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Ջըլալեանց դէմ)։

Գասըմփաշայի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Խրիսօվէլի փողոց ամէն օր։

Յ. Գ. — Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

Փ Ա Կ Ո Ւ Մ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		23 18
Ամէնէն բարձր գին	»	23 18
Ամէնէն վար գին	»	23 10½
Րումէլիի երկաթ. գոյ. ֆր.		107 50
Ամէնէն բարձր գին		107 50
Ամէնէն վար գին		107 —

Բ Ա Ց Ո Ւ Մ, 23 Յունիս

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. Օ. Ո.		23 14
Րումէլիի երկաթուղի ֆր.		107 25
Օսմանիյէ	»	— —
Ռէժի	»	— —
Օսմ. Պանքա	»	13 35
Քռէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	7 06
Երկրագործական Պանքա	»	9 —
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.	»	3 14
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	4 03
Թրամուէյ բաժնեթ.		685 —
» ժուիսանս		230 —
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		495 —
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	330 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	450 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ ութ օրուան Օ. Ո.		4 50
» մէկ ամսուան »	»	— —
Րում. երկ. ութ օրուան »	»	— —
» » մէկ ամսուան »	»	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 14
Անգլիական ոսկի	»	110 02
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 —
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108 08
Րուսիի Թղթադրամ Օ. Ո.		8 59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.		109 ½
Փարիզ 3 » ֆր.		22 95
Ֆիօրին մանտա	»	10 87½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 Յուլիս

Օսմ. քոնսոլիտէ Սէրի Ա. Ա. Ո.		66 —
» » » Բ.	»	37 37
» » » Գ.	»	22 37
» » » Դ.) բաց.	»	21 50
) գոց.	»	21 43
Փոխառութիւն Գասապա	»	82 50
» Օսմ. 3½ %	»	98 50
Օսմ. Կայս. Պանքա Գ.Կ.	»	12 37
Այտընի երկաթուղի	»	14 —
Եգիպտական Միացեալ	»	107 —
Անգլ. քոնսօլիտէ Գ. Կ.	»	112 75
Հելլենական 5 % Գ.Կ.	»	24 50
Մոնոբոլ հելլենական 4 %	»	28 —
Ռանթ » 4 %	»	21 50
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	98 —
» նոր » 6 % 1892	»	98 —
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 26¼
Դրամազեղչ	»	2 —

ՎԻԵՆՆԱ, 3 Յուլիս

Փոխան. Փարիզի վրայ ֆիօր.		47 65
» Լոնտոնի վրայ	»	119 90
Րումէլիի երկաթուղի	»	58 50
Օսմ. Ռէժի	»	160 50

ՓԱՐԻԶ, 3 Յուլիս

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.) բաց. ֆր.		21 65
) գոց.	»	21 70
» » » Բ.	»	37 60
» » » Գ.	»	22 50
Րումէլիի երկաթուղի	»	110 —
Մաքսատուն	»	— —
Օսմ. Ռէժի	»	338 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	571 —
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	»	104 07
Քռէտի Լիոնէ	»	777 —
Պանք տը Բարի	»	882 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3253 —
Եգիպտական Իւնիֆիէ	»	— —
Իտալական Ռանթ	»	95 90
Սպանիական արտաքին	»	63 12
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	20 095
Դրամազեղչ	»	2 —

ՊԵՐԼԻՆ, 3 Յուլիս

Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք		92 10
Րումէլիի երկաթուղի	»	— —
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	90 50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 310

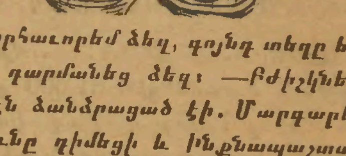

Կ'շնորհաւորեմ ձեզ, գոյնդ տեղը եկեր է. ո՞վ դարմանեց ձեզ։ —Բժիշկներու դեղերէն ձանձրացած էի. Մարգարեան Գրատունը դիմեցի և ինքնապաշտպանութիւն մը գնեցի, որոյ տուած խորհուրդներէն օգտուեցայ։ Գինն է 6 ղրշ.։

Տոքդ. Մ. Մազլումեան պատիւ ունի ծանուցանել թէ գաւառներու մէջ բազմամեայ փորձառութիւն ստացած, այժմ վերահաստատուած է Գատըգիւղ Սագըզ Աղաճ Բոււէն փողոցն կ'դարմանէ մասնաւորապէս ներքին և ծննդաբանական հիւանդութիւններ. կ'կատարէ վիրաբուժական ամէն գործողութիւն։ Ի գիւրութիւն Պոլսեցւոց յաճախորդաց, կ'գտնուի ամէն Գշ. և Ուրբաթ Գում-Գաբու Սղաւոն ճաշտէ-ի Զարիֆեան դեղարանն։ Աղքատաց ձրի դարման Գշ. կէս օրէ վերջ իր տունն։ Իսկ Գշ. նոյն դեղարանը։ 4—40

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Կայս. Իրաւաբանական վարժարանէն վկայեալ փաստաբան ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԸՐԵԱՆ իր գրասենեակը փոխադրած է Պոլիս, Պապը Ալի Ճատտէսի Մուսուլ խան թիւ 6, 7։ Իր վեցամեայ փորձառութեամբ իրեն դիմողներն ամէն կերպով գոհացուցած է։ Անձնական գործերու պատճառաւ, վերջին ժամանակներումթէև նոր գործեր ստանձնելն յետաձգած էր, սակայն այսուհետեւ լոկ փաստաբանութեամբ պիտի պարապի և ամէն տեսակ պատժական, առեւտրական և Շէրիի դատեր պիտի ստանձնէ ըստ առաջնոյն, Ամէն օր կէս օրէ առաջ ժամը 3-6 (Ը. Թ.) և կէս օրէ ետք 10-12 գրասենեակը կ'գտնուի։ Լոկ իրաւաբանական խորհրդակցութիւնք ձրի են։ 1—10

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ ամէն օր մինչեւ կէսօր կը գտնուի նախկին տեղն Սկիւտարի չուկան Մահքէմէ փողոց պարսիկ ծխավաճառին վերի յարկը։ Կէսօրէն վերջը Բերա Կալաթա-Սէրայի վարժարանին դիմաց թիւ 200 տարաթեմանի Ա. յարկ թիւ 3։ Վկայեալ եւ ծանօթ ատամնաբոյժն յանձն կառնու ակռայի վիրաբուժական ամէն գործողութիւնք ի հարկին թմրեցուցիչ դեղերով։ Նոր դրութեամբ կը պատրաստէ բերնի եւ դէմքի յարմար քաուչուկ, ոսկւոյ եւայլ նիւթերու վրայ նուրբ եւ թեթեւ արհեստական ակռայ։ Դիմողք գոհ պիտի մնան գիններու չափաւորութենէն. եւ գործողութեանց կատարելութենէն։ Գշ. խորհրդակցութիւնք ձրի։ 25—25

Ի Լ Ա Ն

Զարչուի քէպիրէ Լօրիճիրէր գափուըննտա սաքին միֆիլս եղիա Պէյլէրեան վէ Էվլատըրըն քոնքորտաթօ բիչին իճէթնամէլէրի իւզրէ 1313 սէնէսի հազիրանըն 25ինճի չարշամպա կիւնիւ սաաթ 5 բուտոէլէրինէ թասֆիյէ խուլամիշ օլտուղունտան ալաճագլըլարըն Գաւոնունամէյի Թիճարէթին 211ինճի մէատտէսի միւճիպինճէ, միֆիլսը մէզզւմ թասֆիյէնտան թէքլիֆ օլունաճագ քոնքորտաթօնըն մինզաքէրէսի իչիւն եէվմի մէզքիւրտէ Մահքէմէի Թիճարէթը պատրիէ իֆլաս մախսուս օտասը կէլմէլէրի իլան օլունուր։

COMPAGNIE ROSSIA À ST PÉTERSBOURG

ՌՈՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Ղալաթիա, Կիւմրուկճի պէյ (Հին Մուսթաֆա փողոց)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՔՐԻՍՏՈՖ ԲԷՔԷՐ

ՈՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828 — 1828 L'UNION DE PARIS — ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՎԱՆԴՈՄ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ			ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ		
Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000	Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	7,650,000	Պահեստ	»	104,500,000
Թղթապանակի մէջ	»	69,246,000	Ապահովագրութիւնք	»	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	17,750,000
Հատուցուած վնաս	»	176,000,000	Հատուցուած վնաս	»	65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան։
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՄԷՐԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Ղալաթա, Գարաքէօյ Եէնի-Խան Ա. յարկ։
Կենաց ճիւղին Տեսուչ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԱՐՄՏԻՔ. — Ցորեն. — Վերջացող շաբթուն ժամանեցին 61,000 քիլէ ցորեն, որոց 1000 ը կակուղ էտիրնէ և 60,000 ը կակուղ զանազան տեսակ Անատոլու։ Վաճառուեցան 2500 կակուղ էտիրնէ 17-17 1/2 ղրուշէն և 39 հազար Անատոլու 16-17 1/2 ղրուշէն։ Կարծր ցորենէն հասաւ ու ծախուեցաւ 8,000 Անատոլու՝ Եւրոպայի համար օխան 30-31 1/2 փարայէն։ Գարի.— Տեղական սպառման համար 7500 քիլէ Դանուբ ծախուեցաւ 8 3/4-9 ղշ.էն։ Հրապարակն ոգևորեալ է. արտածման համար գործ չկայ։ Իզմիրի մէջ կ'արժէ քիլէն 8 1/4-10 ղշ., ըստ տեսակին։ Թուրնովէր—։ Մարսիլիայի մէջ Ռոտոսդոյի տեսակի գինն է 19։ Իզմիրի մէջ 28 1/2։

ԱԼԻՒՐ. —Վերջացող շաբթուն ժամանեցին ու ծախուեցան 9000 պարկ, որոց 9000ն Օտեսա 78-97 ղրշ. էն պարկը, 3000 Սամսոն 55-57էն, և 1000 Իպրաիլ 73 էն։

ԳԱՂԹԱՔԵՐՔ. —Շաքար. —Ժամանեցին 6700 պարկ Թրիէսթէ. 6700 պարկ ծախուեցան 78-82 ղրշէն։ Ռուսական 100 ծախուեցաւ 76 էն։ Խահուէ.— Ժամանեցին 1900 պարկ. ծախուեցան 1900. պատրաստ 8000. Հրապարակը տկար է։ Կ'արժէ պարկը 6 1/2-9 1/2 օսմ. ոսկի։ Բրինձ. —Ժամանեցին 1700 պարկ Ռանկուն, 4000 եգիպտական և 200 Րիզոն։ Ծախուեցան 4000 պարկ եգիպտական պարկն 70-74 էն, և 1700 Ռանկուն 115էն և 200 Րիզոն 56 ֆր. էն։ Սիպերիական Կարագ. — Թականրոքի վրայ գործ եղաւ օխան 9 1/2 ղրուշէն։ Մոմ. — 500 սնտուկ Անվէրս ծախուեցաւ։ Օսմանիյէի գինն է սնտուկը 45 ղրշ. և Պաֆորը՝ քիլօն 3 3/4 ղրշ.։ Բօրէքս.— Սնտուկը 21 1/2 ղրշ., ոսկին 100 ղրշէն։

ՄԵՏԱՂ. — Երկաթ. — 100 թոնօ ժամանեց։ Շատ գործ չեղաւ։ Մետաղի միւս տեսակներուն վրայ նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ։

ԱԼՔՈԼ.—Ծախուեցան 118 տակառ՝ 52-54 և 48-50 օխան մէկ օսմ. ոսկւոյ։

ՀԱՆՔԱԾՈՒԽ.— Ժամանեցին 2000 թոնօ Քարտիֆ և նոյնչափ Քարտիֆ։ Թոփհանէէն 10,000 թոնոյի համար սակարկութիւն կնքեց Երէյլիի ընկերութեան հետ 70 1/2 ղրուշէն, մէճիտիյէն 19 էն։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ. — Հրապարակի վրայ քիչ մ'աւելի գործ կար, որովհետև Անատոլուէն գնողներ կային։ Մանածի մարմաշի, կտաւի և տպածոյի վրայ նշանակութեան արժանի գործեր չեղան։

ԱՐՏԱԾԵԼԻ ՆԻՒԹԵՐ.— Թիֆթիկ.— 1000 հակ ծախուեցաւ օխան 17-19 3/4 ղրշ. էն։ Բուրդ.— Նոր բերքերը ժամանեցին, բայց վաճառում չեղաւ։ Բամպակ. — 30,000 օխա Իզմիր և 2000 օխա Հնդկական ժամանեց։ Մետաքս. — Այս շաբթու թէ՛ մետաքսի և թէ խոզակի վրայ գործ չեղաւ։ Զինու տեսակին գինն է օխան 90-130 ղրշ.։ Պրուսայի գիներն են 33.50-38 և Սուրիոյ տեսակ 41-43։ Կաղնէրք.—Միշտ ժամանում կայ բայց վաճառում չըլլար։ Աֆիոն. — Իզմիրի մէջ տեղականի գինն է 70 և սովորականը՝ 62։ 15 սնտուկ Զիլէ եւ Հաճիքէօյ ծախուեցաւ օխան 120-126 ղշ.էն։ Գաղի Խէժ. — 53 սնտուկ Գայսէրի սպիտակ ծախուեցաւ օխան 16 7/8-18 ղր. և 110 պարկ Գայսէրի Նիյտէ դեղին 12-16 ղշ.էն օխան։ Նոր բերքերն երկու ամսէն կ'ժամանեն։ Պատրաստ կայ 1700 պարկ։ Մահլէպէյէ,—Օխան 60-200 ղրշ.։ Սալէպ.— Օխան 12 1/2-15 1/2 ղրշ.։ Դեղին Ճերմակ.— 19-19 1/2 ղրշ.։ Դեղին ճեհրի.—Օխան 1 1/2-3 1/4 ղշ.։ Գեւէզ.—Օխան 5-5 1/2 ղրշ.։ Մորթ.— 5000 նապաստակի մորթ ծախուեցաւ 100 հատը 105 ղրշ.էն մէճիտիյէն 20էն։ Ընկոյզ.—Օխան 36-40 փարա. Կաղին. —Կենդինարը 94-95 ղրշ.։ Խաշխաշի.— Կենդինարը 30-60 ղրշ.։ Պտուղ.—Գործ չեղաւ։ Նուշ.— 5-5 1/2 ղրշ.։ Զամիչ.— Օխան 20 փր.էն 4 1/2 ղրշ.։ Թուզ. —1 1/2-3 1/4 ղրշ. օխան։ Մաստիկա.— Օխան 22-45 ղրշ.։

ՃԱՇԱՐԱՆ «ՊԷՐՈՒԹ»

Բիւզանդիոնի Տպարանին մօտ Պէրութցի Գաբրիէլ Աղա բացած է այս անուն ժողովրդական ճաշարանն, ուր կերակուրք շատ լաւ կ'պատրաստուին, ամէն բան մաքուր է, և յաճախորդք գոհ են մսեղէններէն, ձկնեղէններէն, խմորեղէններէն, բանջարեղէններէն և անուշեղէններէն։ Գիներն ալ յոյժ խնայողական, 2 ղրշ., 60 փարա, 40 փարա ամբողջ պնակն, ըստ տեսակին։ Գարեջուր, գինի և ազէկ տեսակ պաղ ջուր ալ կ'գտնուին։ 10—7

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՀԻՄՆԵԱԼ Է 1852 ԻՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ

Lancashire Insurance Buildings
Exchange Street Manchester

Դրամագլուխ	3,000,000 անգլ. ոսկի
Պահեստի գումար	1,511,280 »

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնն, ամէն տեսակ քարուկիր ու փայտաշէն կալուածներու վրայ, կահերու և ապրանքներու վրայ ևն., յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ու սակերով։

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնն յոյժ բարձր աստիճանով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զորս կրնան փափաքիլ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներն, ամբողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով։

Նոր հանուած պայմանագրութեան փեռէ։

Տեղեկութեան պահովաքիր անմիջապէս։ Առանց ծախսի և լուծումը մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներուն, (Bond, Sellar and Co.) Պոնտ Սելլէր և Ընկ. Բիւյիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԷՅԼ Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոլսոյ միջև ուղևորութեան գինը

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի եւ արագ ուղևորութեան նաւուղեկք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ Մումհանէ փողոց Թ. 1

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

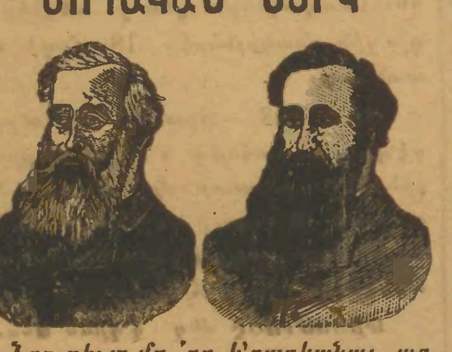

Նոր գիւտ մը, որ կ'րաղկանայ արմատներու նիւթէ ու խոտերէ, մազերու գոյնը սեւի կամ շագանակագոյնի կ'վերածէ բնականին նման։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերը կ'վերածուին բաց շագանակագոյնի և կամ մութ սեւի։ Փորձը ցոյց տուած է որ այս ներկ ուրիշներէն գերազանց է և այնքան բնականին նման է որ մանրադիտին գիտողն անգամ կ'խաբուի։ Մազերուն անկումը կ'արգիլէ, թեփերը կ'վանէ ու մաքուր կ'պահէ մազերը։ Գործածութեան եղանակը. —Գործածելէ առաջ սրուակն աղէկ մը շարժել յետոյ փոքր չափ մը պնակի մէջ դնել և սանտրով կամ խոզանակ մը թեթեւ մը թրջելով մազերուն լաւ մը քսել, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջէ. մինչեւ չորնալը գլուխը բաց կենալ։ Վաճառատեղին է Թուրքիոյ մէջ իր միակ գործակալին Էսմօն Քարուեանայի. անգլ. ընդհ. մթերանոց՝ 95—97. Ղալաթիա, Նիւքաէք-գալըրըրմ, Վօյվօտա, Կալաթա-Տրչիլի թրամվէյներու կայարանին մօտ։

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբուխի, լանջի կարծրութեան, շնչարգելութեան դէմ, ևն.

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ափոփելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, դժուարաշնչութիւնն, ևլն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհաճոյ խանխտուածներով դիշեր ցերեկ հազցող եւ հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան եւ մէկ շիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս աննման դեղ հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆլիւէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ։

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Ստորագրեալս, Թուրշուճը Հագոբ էֆ., բնակեալ Տօլմա-Պահչէ, թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ շատ տեսակ փառնեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնն օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին որ դիմեմ Կալաթա, Վօյվօտայի պահականոցին քով, թիւ 95-97, Պ. Էսմ. Քարուեանայի անգլ. վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի եւ 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Ստրգր. ՅՈՎՍԷՓ ՀԱԳՈԲ

Ընդհ. Մթերանոց Էսմօն Քարուեանայի անգլ. վաճառատունը Կալաթա, Վօյվօտա փողոց Թ. 95-97։ Կը գտնուի նաև բոլոր դեղարաններն և դեղավաճառաց քով։

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԷՐ

ԼԱՒԱԳՈՅՆՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Կ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ ԵՒ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ԲԵՐԱ. — Մեծ-փողոց Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։

ՂԱԼԱԹԻԱ. — 1. Սինկէր խան, Թիւնէլի ետին։ 2. Գարաքէօյի մօտ թիւ 120, Շիշլիի թրամուէյներու կայարանին դիմաց։

ՊՈԼԻՍ. — Սիրքէճի, Հօճա-Փաշա, Պապը Ալի ճատտէսի թիւ 11։

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

Գործ փնտռող երիտասարդներուն, կամ նոր գործ մը ծանուցանել խնդրողներուն, բացառիկ դիւրութիւնք կը տրուին Բիւզանդիոնի Խմբագրատան մէջ։ Ո՛չ միայն կարեւոր զեղչ մ'ըրած ենք այսպիսի ծանուցումներու գնոյն վրայ, այլ և առաջարկութիւններուն պատասխաններն ընդունելու և հաղորդելու միջոցները կ'ընծայենք։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ "ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ" ՕՐԱԳՐՈՅ

(15)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՏՈՔԴՈՐ ՌԱՄՕ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

—Պիտի խնամեմ զքեզ… սիրային յիմարութիւնք բուժելի են… Թեփով լոգանք, կակղիչ անուշ և օրն երկու ժամ պտոյտ, գեղեցիկ պարտէզի մը մէջ… Երբեք ամուսնանալու գործ է… Եւ մարդ առաջուանէն աւելի քաջառողջ կը դառնայ…

Այնպէս երեւցաւ թէ Ռամօ չը լսեց այս խօսքերը։ Քանի մը վայրկեան խորունկ մտախոհութեան մը մէջ ընկղմած մնաց, յետոյ տխուր ձայնով մը յարեց.

—Թալվան, պիտի չզիջանի։ Ի՞նչ ընելու է։

—Կը սիրե՞ս զինքը։

—Կեանքէս աւելի։

—Քեզ նման մա՛րդ մը… Ի՞նչ կը յուսաս գտնել անոր վրայ։

Ռամոյի նայուածքը հրաբորբոք սիրով մը փայլեցաւ։

—Ինչ որ չեմ ճանչնար. երջանկութի՛ւն։

Թալվան գլուխը շարժեց.

—Երիտասա՛րդս, զիջում ըրէ՛ և այլեւս մի՛ ընդդիմանար. ազծանով բռնուած ես։ Քանի որ կը վախնաս թէ առերևոյթ ուրացութիւնդ թընդիւն պիտի հանէ, — վասն զի, պատուոյս վրայ կ'երդնում, ձեր անստուածութիւնն ալ կրօնք մ'է որոյ անուամբ կը դատապարտէք բոլոր միւս կրօնքները — , բաւ ուրեմն, երաւախոհ եղիր ընդունելով որ կրօնական ամուսնութիւնը կատարուի Սպանիոյ մէջ… Սահմանագլխէն անցիր… Ազոր մէջ ի՞նչ զարմանալու բան կայ… Կինդ նավարցի է… Դրօշը տանի՛ զիս եթէ իմացուի ինչ որ պիտի ընես լեռան միւս կողմը…

—Այո՛, իրաւունք ունիս, բաւ Ռամօ որ ոտք ելաւ… Այս հընարքով կ'ազատեմ զիս…

Տիկին Էչվարէ, դէպքերուն առած դարձուածքին վրայ յոյժ մըտատանջ, և այս անակնկալ ամուսինը չփախցնելու փափաքելով, մինչ այս մինչ այն իր աղջկան հետ այս նիւթին վրայ պատճառաբանած էր։ Այս վերջինն իբրեւ յաղթութիւն մը ընդունեց Ռամոյի կէս-անձնատուութիւնը, վերստին համբոյր և նազելի դարձաւ և այլեւս չխռովեց իր խօսեցեալին ուրախութիւնը։ Մայր, աղջիկ և ապագայ փեսայ, ուղեւորեցան Պիարից, ուսկից էչվաբէներու որբանն եղող փոքրիկ քաղաքը պիտի երթային։ Թալվան և Մինդէլ, որք կնքահայր պիտի ըլլային իրենց բարեկամին, քանի մ'օր վերջը գացին միացան անոնց հետ։ Եւ մէկ շաբթուան մէջ ամուսնութիւնը կընքուած գտնուեցաւ, առանց աղմուկի, առանց դժուարութեանց։

Դ.

Ռամոյի վերադարձն յաղթական եղաւ։ Իր կինն ամենուրեք ներկայացուց խնդավառ հպարտութեամբ։ Մինչեւ այնատեն ո՛րչափ խոյս տըւած էր ընկերութենէն, հիմա նոյնչափ փնտռեց զայն։ Քոնչիդա, որոյ վրայ սաստիկ ուշադրութիւն կը հրաւիրէր իր ամուսնոյն մեծահռչակ համբաւը, խորին հիացում մը յառաջ բերաւ, և առաջին օրէն դասուեցաւ անմխտաելի գեղուհիներու դասուն մէջ։ Պարզասէր և անխռով հանդիսացաւ, առանց արբշռութիւն զգալու իր յաջողութեան վրայ, որոյ բովանդակ պատիւը կը վերընծայէր իր ամուսնոյն, իբրև մեծարանք մը։ Ռամոյի ու իր կնոջ միջև կեցող տարիքի մեծ անհամեմատութիւնը գրգիռ եղած էր քանի մը փայլուն երիտասարդներու, անոր հետ քծնաբանելու համար։ Կատարեալ անխռովութեամբ ընդունեց անոնց փաղաքշանքն, և որ և է պչրանք ցոյց չը տուաւ։ Հետամուտները շուտով վհատեցան։ Եւ հաստատուեցաւ որ Քոնչիդայի առաքինութիւնն ամէն փորձութիւններէ զերծ էր։ Թալվան, որ իսկզբան վախ զգացած էր երբ իր բարեկամն իր կեանքն այսքան ծանրապէս փոփոխելու որոշում տուաւ, հիմակ աւելի ազատօրէն սկսաւ շունչ առնել։ Սկսաւ հաւատալ թէ Ռամօ երջանիկ պիտի ըլլար, և յուսալ թէ ինք ևս բարեբաստ պիտի ըլլար, վասն զի Տոքդորին զգացած բոլոր զգացումներն իրենց հակահարուածն ունենալու էին իր երիտասարդութեան ընկերոջ անձնուէր սրտին մէջ։

Այս յուղեալ ու մեծազօրդ կենցաղավարութեան առաջին ամսուան պատճառած շլացման մէջ, Ռամօ վերջապէս զգաց թէ Լա Հարբ փողոցին համեստ բնակարանն իր կեանքը պարփակելու արժանի շրջանակ մը չէր։ Սէն-Տոմինիք փողոցին ու Պոնտպանդին ծառուղւոյն անկիւնը, Ռենեօ տը Սէն-Ժան-տ'Անժէլի մարաջախտին ապարանքը գնեց և մեծափառ շքեղութեամբ տեղաւորուեցաւ անոր մէջ։ Տիկին Էչվարէ եկաւ հոն բնակեցաւ բարեսիրտ Ռոզալիի հետ, և տունն, այս երկու կիներուն հսկողութեան տակ, գերազանցապէս կանոնաւոր ընթացք մ'ունեցաւ։ Ռամօ այդ ապարանքին մէջ շարաթ օրերն սկսաւ ընդունելութիւններ կատարել, որք յանկուցին Բարիզի ամենէն նշանաւոր անձնաւորութիւնները։ Մեծանուն մարդուն կենաց փայլուն շրջանն եղաւ այս, ինչպէս նաեւ երջանիկ շրջանն։

Իր ներքին կեանքը պատասխանեց իր արտաքին կենաց։ Իր կնոջ ու բարեկամներուն մէջտեղ, Ռամօ լիովին գոհ և հաճ եղաւ։ Պակաս բան մը չունեցաւ։ Ամէն իրիկուն, Թալվան և Մինդէլ ժամը իննին կուգային, և փոքր սրահին մէջ կը խօսակցէին, կը խաղային կամ կը նուագէին մինչեւ կէս գիշեր։ Մինդէլ ջութ ու թըրթռուն ձայն մը գտած էր Քոնչիդայի վրայ։ Անոր հետ միասին կը նուագէր սպանիական ժողովրդային երգեր զորս Քոնչիդա իր մանկութենէն ի վեր միտքը պահած էր և զորս արտասովոր աշխոյժով մը կ'երգէր։ Ցեսոյ Գերմանացին առանձին կը մնար դաշնակին առջեւ, և բնական ու խորին իմացողութեամբ մը կ'ածէր Շումէրի մէկ խաղանքն։ Աւելի խորունկ և գրեթէ կրօնական լռութիւն մը կը տիրէր։ Յաճախ Քոնչիդայի աչքերն արցունքով կը լեցուէին երբ վերջին խազերը սրահին կէս-մթութեան մէջ կը մարէին, և անբարբառ կը մնար իր երաժշտական հիացական յափշտակութեան մէջ համակ խորասոյզ։

Սովորական առեններ, Մինդէլ հանդէպ կը պահէր զգուշաւորութիւն մը որ պաղութեան հոմանիշ էր։ Որ և է ընտանութիւն ցոյց չէր տար անոր, և գրեթէ զգոյշ քաղաքավարութեամբ կը վարուէր անոր հետ մինչդեռ կը խնդար, կը կատակաբանէր Թալվանի հետ այնպէս, ինչպէս կ'ընէր մտերմական բարեկամի մը կամ ազգականի մը հետ։

(Շարունակելի)

Թարգմանիչ Բ. Մ. ՓՕՉԱՃԵԱՆ